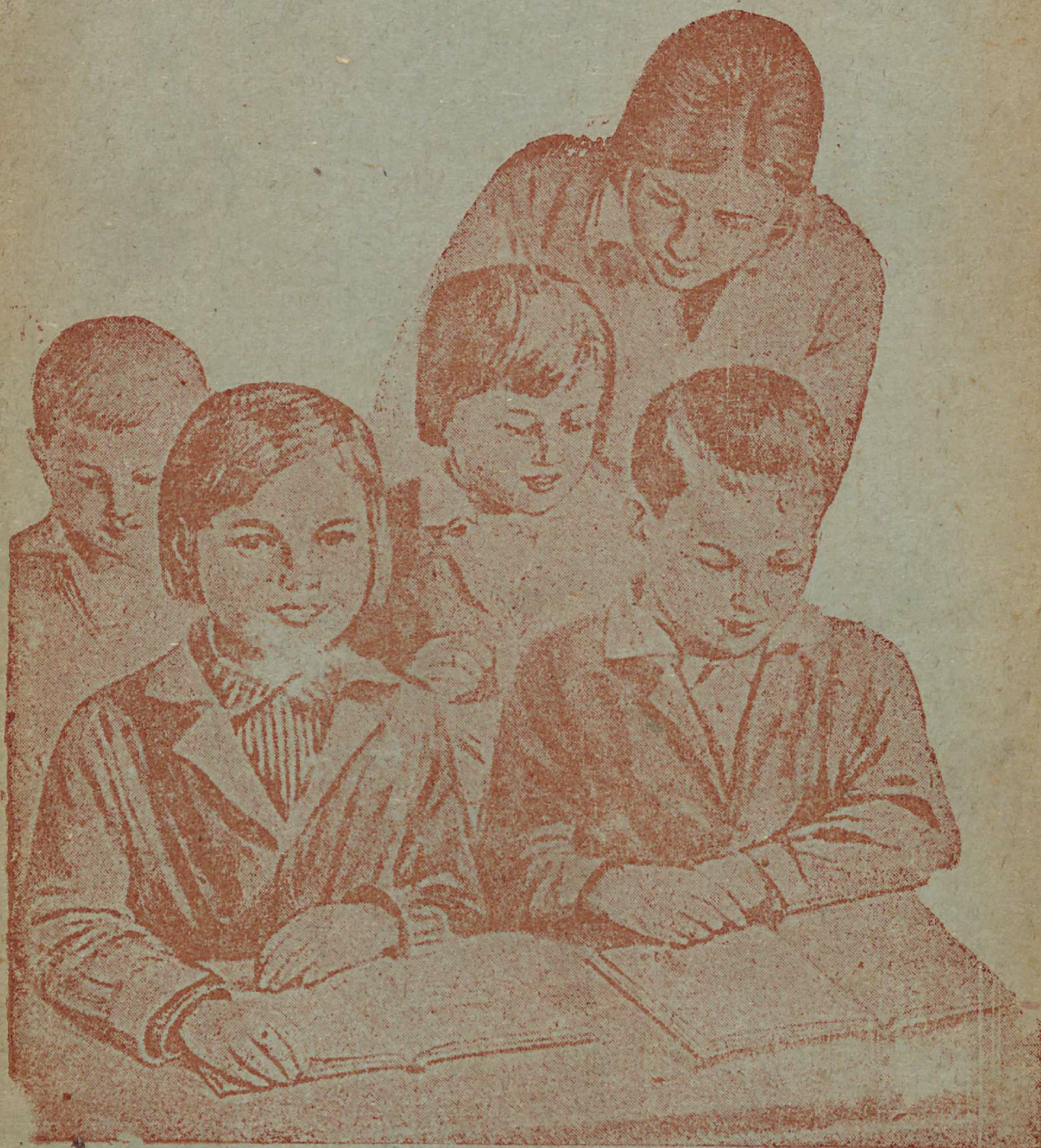
Ε. Γ. ΦΟΡΤΥΝΑΤΟΒΑ

ΑΝΑΓΝΟΣΤΙΚΟ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΟΤΟ

ΕΚΔΟΤΙΚΟ „ΚΟΜΥΝΙΣΤΙΣ"
ΚΡΙΜΣΚΑΓΙΑ
1937

Ε. Γ. ΦΟΡΤΥΝΑΤΟΒΑ

ΑΝΑΓΝΟΣΤΙΚΟ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΟΤΟ

ΓΙΑ ΤΙΝ ΠΡΟΤΙ ΤΑΚΣΙ
ΤΥ ΑΡΧΙΚΥ ΣΧΟΛΙΥ

Ενκρίθικε απ' το ΛΕΠ τις ΡΣΟΣΔ

ΕΚΔΟΣΙ 4-ι

Μετάφρασι { Δ. ΣΑΒΟΦ
Θ. ΓΡΙΓΟΡΙΑΔΙ

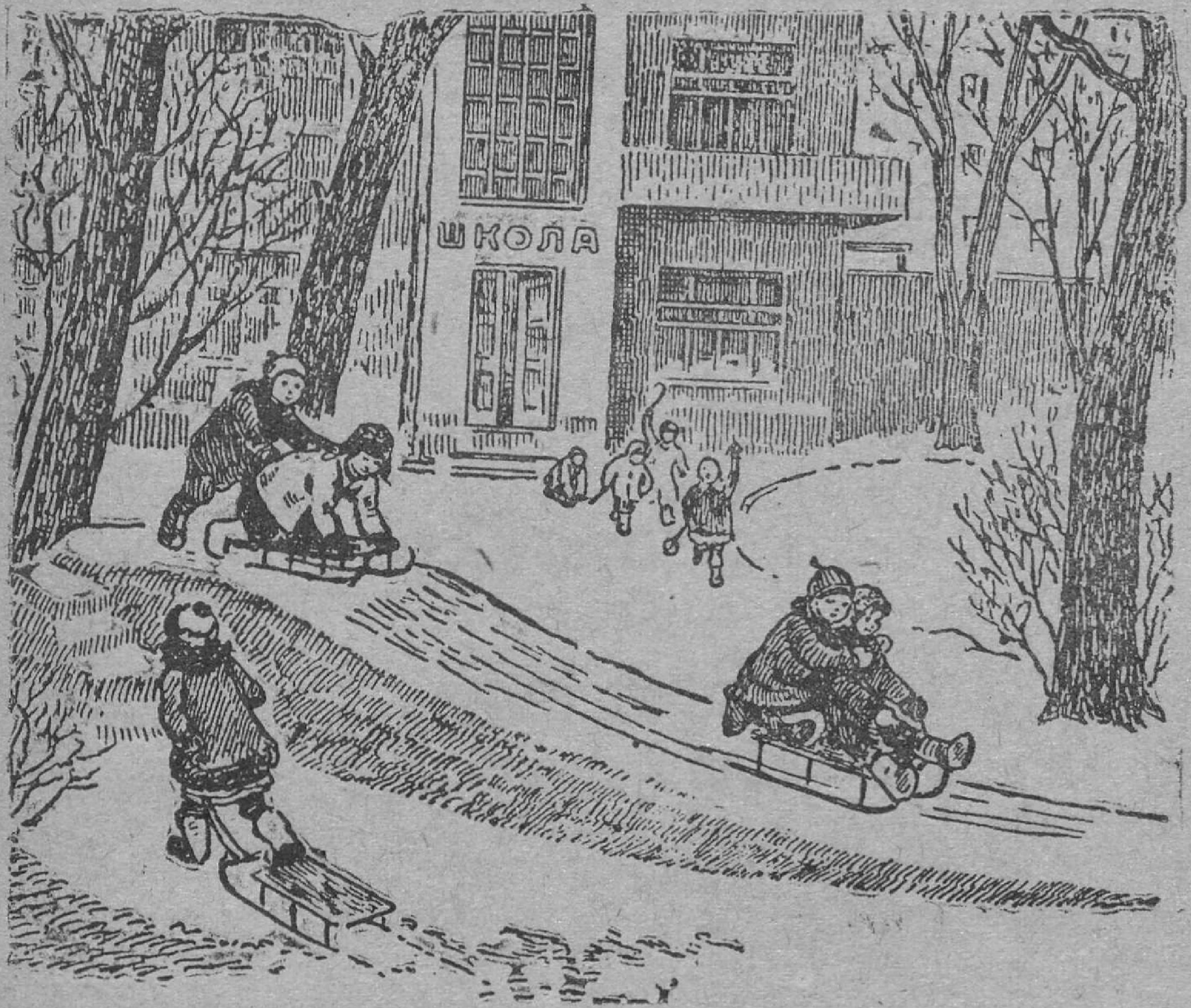

ΕΚΔΟΤΙΚΟ „ΚΟΜΥΝΙΣΤΙΣ“
ΚΡΙΜΣΚΑΓΙΑ
1937

Το «Αναγνοστικό» ίνε cινέχια τυ αλφαβιταρίυ.

Cτι cίνταxcι τυ βιβλίυ αφτό πίρε μέρος ι Λ. Κ. Σλέγερ.

Τα άρθρα γιά το Β. Ι. Λένιν xε Ι. Β. Cτάλιν τἄγραπcε ι Ν. Κ. Κρύπcxαγια.

Ιρθε ο χιμόνας.

Κίτα μέςα ςτιν αβλί,
ςα βυνό θα το ςτιβάκςι
κι όλα θᾶνε άςπρα, εντάκςι,
κι από λάςπι ύτε ςπιρί.

Ι ςάνια πρέπι να ςαχτί,
να πιγένι ςαν το βέλος
Προςοχί όμως ςτο καπέλο,
ςα γλιςτρά ςαν αςτραπί.

Φίλαγε τι μίτι-συ, σαν κάνι μεγάλι παγονιά.

Το καπέλο.

Πίρε ο Πάνος το καπέλο τυ πατέρα-τυ, το φόρεςε κε νόμιζε, πος έγινε μεγάλος. Το καπέλο τυ κατέβικε ός τι μίτι. Ο Πάνος όμος δε ςκοτίζετε. Πέρνι ένα ραβδί ςτο χέρι κε τραβά ίςια απ' τι μέςι τυ δρόμυ.

Τον ίδε απ' το παράθιρο ένας γίτονας κε φονάζι.

— Ε, ςι καπέλο, τί κάνις; Πύ τον πας τον Πάνο-μας;

Στιν αβλί.

Ιταν χιμόνας, αλά κρίο δεν έκανε. Ιχε πέςι πολί χιόνι.

Τα πεδιά βρίςκονταν ςτιν αβλί. Πίραν χιόνι κ' έκαναν χιονάνθροπο. Τα χέρια-τυς πάγοναν, ο χιονάνθροπος όμος βγίκε θαβμάςιος.

Τυ βάλανε μιά πίπα ςτο ςτόμα. Γιά μάτια τυ βάλανε κάρβυνα.

Χορατό.

Ο Γιανάκις τυ Μανόλι τα ποδίματα φορί
κε με τι μικρί τιν Τάνια, βγένυν όκςο
ςτιν αβλί,
ςτο πιγάδι με το βέτρο να τραβίκςυνε νερό.
—Κάνε γλίγορα, Γιανάκι κε μι χάνις
τον κερό.

Ελα, Γιάνι, τρέχα λίγο.
Μα το πόδιμα τυ Γιάνι λέι:
Δε θέλο εγό να φίγο.

Στράκοσε ςτον πάγο μέςα.
—Εγια μόλα, έγια λέςα
ςε λιμάνι ίμαςτε μέςα.

Τραβά ι Τάνια το Γιανάκι
κι όμος δε τον κςεκολνά.
Κε τα διό ποδιματάκια
εςτρακόςαν γιά καλά.

Γλίγορα ςτο ςχολιό.

Ε πεδιά, με τον κερό
τρέκςτε τόρα ςτο ςχολιό.
Ολι πιάςανε δυλιά
ςτα ζαβόντια, ςτα χοριά.
Να ντιθίτε να πλιθίτε
κε καλά να ετιμαςτίτε.
Τα βιβλία-ςας μαζέπςτε
κι όλι ςτο ςχολιό-ςας τρέκςτε.

Αρχιςαν.

Ιρθε ο χιμόνας. Επεςε χιόνι. Πάνε τα πεδιά ςτο ςχολιό. Βγίκαν ςτο δρόμο. Αρχιςαν το χιονοπόλεμο. Ποπό! τί μάχι ίταν εκίνι.

Ο πόλεμος βάςτακςε πολί. Στο τέλος θιμίθικαν κε το ςχολιό. Ετρεκςαν, μα το μάθιμα ίχεν αρχίςι κιόλας.

Αφτά ίχε ο χιονοπόλεμος.

Ο μαθιτίς όπος ο εργάτις
πρέπι ν' αρχίζι τι δυλιά
ςαν όρα-τς. Να μιν κάνι
απυσίες κε να μιν αργί.

I δυλιά-ςυ ίνε ςτο ςχολιό.

Μέςα ςτο γραφίο τυ κολχοζιύ καθότανε μοναχός-τυ ο μπάρμπα-Σάβας.

Κίνι τι ςτιγμί μπίκε ςτο γραφίο ένα κοριτςάκι.

— Τί θέλις, πεδί-μυ; Γιατί δεν πίγες ςτο ςχολιό;

—Ι μάνα-μυ μ'έςτιλε. Ινε άροςτι κε μ' έςτιλε ν'αρμέκςο τις αγελάδες...

—Πός; Ν'αρμέκςις; Πίγενε στο ςχολιό, κοριτςάκι-μυ,—ίπε ο μπάρμπα-Σάβας.—Τι δυλιά θα τιν κάνυμε κε χορίς εςένα. Στον τόπο τις μάνα-ςυ πίγεν άλι. Ετςι να τις πις.

—Μα εγό κςέρο ν'αρμέγο,—ίπε προζβλιμένι ι μικρύλα.

—Καλά, μα πιός θα πάι να μάθι στι θέςι τι δικί-ςυ; Στι δυλιά τις μάνας-ςυ μπορύμε να στίλυμε άλι, στι δικί-ςυ όμος όχι.

—Πίγενε, μικρύλα-μυ,—λέι ο μπάρμπα-Σάβας.—Ι δικί-ςυ ι δυλιά ίνε το ςχολιό.

Τί να γίνι.

Πρόβλιμα τΰδοςαν τυ Μίςα
κε το τετράδιο ζιτά.
Κιτάι κάτο απ'το κρεβάτι,
κάτο απ'το ςέτι-τυς κιτά,
ςκαλίζι κάτο απ'το τραπέζι,
ςκαλίζι κάτο απ'τα ςκαμνιά,
ςκαλίζι όλα τα ντυλάπια
μα δεν το βρίςκι πυθενά.
Κατάκαρδα το πέρνι ο Μίςας,
λιπάτε, το κεφάλι ςπα.
Κε τόρα, τόρα τί θα γίνι;
κε στο ςχολιό πός θε να πα;

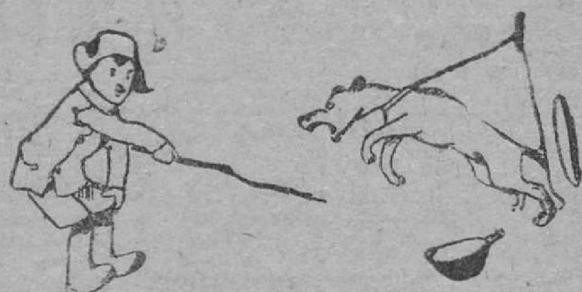
Όπιος ϛυγέβι με τάιμι μερόβι μερό.

Απ' το ιμερολόγιο ενός τεμπέλι.

2 τυ Δεκέβρι.

Δεν πίγα ϛτο ϛχολιό,
πονύϛαν τα δόντια-μυ.

11 τυ Δεκέβρι.

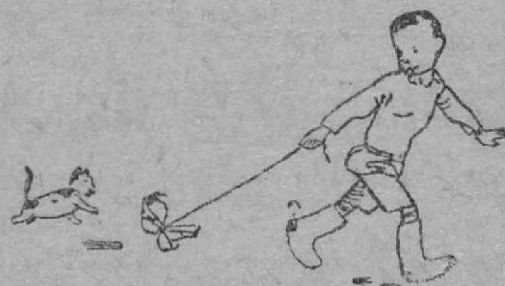
Αργιϛα ϛτα μαθίματα,
το ρολόι-μας ίταν πίϛο.

17 τυ Δεκέβρι.

Δεν ίμυνα ϛτο ϛχόλιό, —
πονύϛε το κεφάλι-μυ.

21 τυ Δεκέβρι.

Πάλι δεν πίγα ϛτο ϛχολιό,
— ι μαμά πίγε ϛτι δυλιά
κ' εγό νανύριζα τον Κοϛτάκι-μας.

Ο Δίμος κε ο Αςπρύλις.

Ο Κόςτας θέλιςε να μάθι γράματα ςτον μικρό αδελφό-τυ το Δίμο. Ο Δίμος όμος δεν ίθελε να μάθι. Πέτακςε το βιβλίο ςτο πάτομα. Ετρεκςε ο γάτος ο Αςπρύλις κε άρχιςε να ανακατόνι τα φίλα με τα πόδια-τυ.

Τρέχι ο Δίμος πιάνι το γάτο κε δίχνοντάς-τυ το βιβλίο-τυ, τυ λέι.

—Διάβαςε ντε, διάβαςε, αν μπορίς.

Ο Αςπρύλις κςέφιγε απ' τα χέρια τυ Δίμυ, τον τςυνκράνιςε κε βγίκε απ' το παραθιράκι ςτι ςτέγι.

Λέι τότε ο Δίμος τυ γάτυ:—Ιςε αγράματος, αγράματος. Γέλαςε ο Κόςτας κε τυ λέι.—Διό αγράματυς έχυμε ςτο ςπίτι. Εςένα κε τον Αςπρύλι.

Τον κίτακςε ο Δίμος, πίρε το βιβλίο κε τυ λέι:—Εγό θα μάθο γράματα. Κ' έτςι ςτο ςπίτι θα μίνι μονάχα ένας αγράματος,—ο γάτος ο Αςπρύλις.

Ο χιμόνας.

Αςπρο κε αφράτο χιόνι
Πέφτι-πέφτι κε ςκεπάζι
ςπίτια, κάμπυς. Ο αγέρας
το ςορέβι, το ςτιβάζι.

Ολα λάμπυν ςκεπαζμένα
μ' άςπρο, παςτρικό ςεντόνι.
Νά ι ςάνια-μας γλιςτράι
πάνο ςτο απαλό το χιόνι.

Γίνανε μικρές ι μέρες
κε ο ίλιος δε ζεςτένι.
Ιρθε κε ι παγονιά
πυ όλα τα ποτάμια δένι.

Αμιλα.

Στο διάλιμα ι Ελενίτςα ίπε:

— Πεδιά, ελάτε να κάνυμε άμιλα. Ας δόςυμε τιν ιπόςχεςι: να φιλάγυμε τα τετράδιάμας καθαρά, να μιν κςεςκύμε τα βιβλία-μας, να μιν αργύμε ςτα μαθίματα.

Αρχιςαν τότε τα πεδιά να καλύν ο ένας τον άλον ςε άμιλα.

Ο Αλέκςις ίπε:

— Εγό προςκαλό ςε άμιλα το Νίκο. Αφτός αργί ςτα μαθίματα κε τα τετράδια-τυ ίνε πάντα μυντζυρομένα.

— Μα κε ςι αργίς, — τυ λέι ι Δόρα.

Τις απαντάι τότες ο Αλέκςις.

—Εγό δίνο ιπόςχεςι να μιν αργό πιά. Κε τα τετράδιά-μυ θα τα φιλάγο καθαρά.

Ο Νίκος δέχτικε να κάνι άμιλα με τον Αλέκςι.

—Να δύμε, πός θα εχτελέςετε το ςιμφονιτικό-ςας,—ίπαν τα πεδιά. Εμίς θα κάνυμε τον έλενχο, πός εχτελίτε τις ιποςχέςις-ςας.

Ιςτερα από ένα μίνα τα πεδιά έκαναν τον έλενχο πάνο ςτο ςιμφονιτικό-τυς. Ο Αλέκςις κίνο το μίνα δεν άργιςε ύτε μιά φορά. Ο Νίκος άργιςε μόνο μιά φορά. Τα τετράδια κε τον διό ίταν πιό καθαρά.

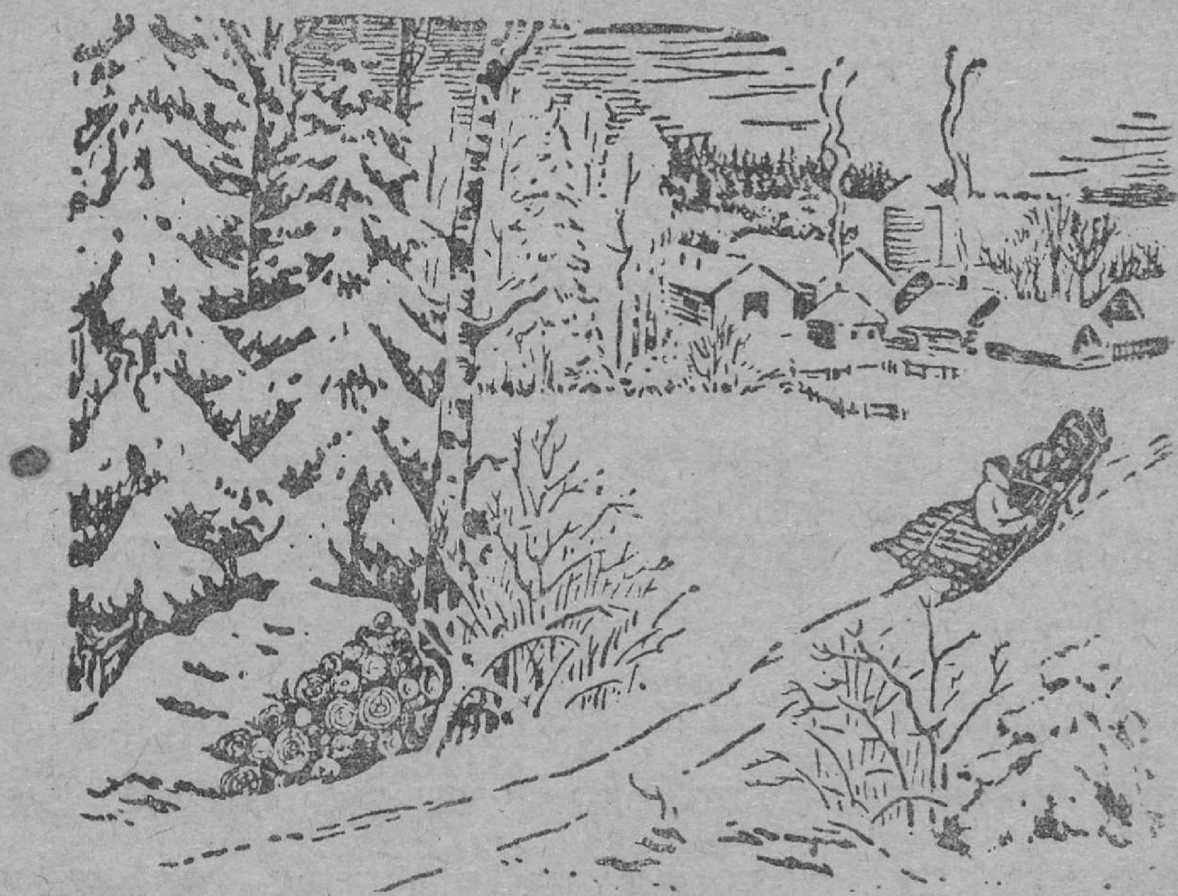
Τον ερχόμενο μίνα,—λέι ο Νίκος,—δε θ' αργίςο, κ' εγό ύτε μιά φορά.

Ι μέρα όλο κε μικρένι.

Ι μέρες έγιναν πολί μικρές. Στις 7 το προί ίνε ακόμα ςκοτινά. Κε απ' τις 4 το απόγεμα αρχίζι πάλι να ςκοτινιάζι.

Το χιμόνα ςικονόμαςτε με τι λάμπα κε γεβματίζαμε πάλι με τι λάμπα. Το χιμόνα ι νίχτες κρατύν πολί.

Στις 22 τυ Δεκέβρι έχυμε τιν πιό μικρί μέρα κε τιν πιό μεγάλι νίχτα.

Μάντεπςέ-το:

Ασπρο σεντόνι σκιέπασε σπίτια βυνά κε κάμπυς.

Τα καμόματα τυ χιμόνα.

(Παραμίθι).

Βάλθικε ο χιμόνας να τα κςεκάνι όλα πάνο στον κόζμο.

Πρότα-πρότα άρχιςε απ'τα πυλιά. Τα πυλιά όμος πέτακςαν κε έφιγαν στις θερμές

χόρες. Ο χιμόνας ίδε, πος ίταν αδίνατο να τα φτάσι.

Ορμιςε τότε πάνο ςτα αγρίμια. Σκέπαςε με χιόνι τα χοράφια κε τα δάςι. Κάνι ολοένα κε μεγαλίτερι παγονιά. Τ' αγρίμια δε φοβίθικαν. Μερικά έχυν τι ζεςτί γύνα-τυς. Αλα τρίποςαν ςτις φολιές κε ςτις ςπιλιές-τυς.

Ο χιμόνας τότε θιμομένος πίγε ςτα πςάρια. Στέλνι παγονιά πάνο ςτιν παγονιά. Χτίζι γεφίρια πάνο απ' τα ποτάμια κε τις λίμνες. Σκεπάςτικαν τα ποτάμια κε ι λίμνες με πάγο. Τα πςάρια όμος όλα τρέκςανε κε κατεβίκανε ςτο βάθος. Εκί κάτο δεν τα πιράζι ο πάγος.

Αρχιςε τότε ο χιμόνας να τα βάζι με τυς ανθρόπυς. Στέλνι τι μιά παγονιά ίςτερα απ' τιν άλι. Ι άνθροπι όμος ανάπςανε τις θερμάςτρες. Κάθοντε μέςα ςτα ζεςτά-τυς ςπίτια κε κοροιδέβυν το χιμόνα.

Τα μικρά τα πεδιά, κ' εκίνα δεν τον φοβύντε το χιμόνα. Γλιςτρύνε με τις ςάνιες κε με τα παγοπέδιλα, κάνυνε χιονάνθροπυς, πέζυν χιονιές, κάνυν βυναλάκια από χιόνι, χίνυν απάνο νερό κε φονάζυν τιν παγονιά:

—Ελα κε ςι να μας βοιθίςις.

Μάντεπςέ-το.

Μέςα ςτο ςπιτάκι, άλο ένα ςπιτάκι,
μέςα ςτο ςπιτάκι κε ςολιναράκι.
Αναπςα κςερό δαδί
κε το βάζο ςτο πορτί.
Μέςα ςτο ςολιναράκι κάτιτις ςφιρίζι
μέςα ςτο ςπιτάκι κάτι τςιτςιρίζι.
Βλέπι ο κόζμος το φλογί
δεν τυ κέγετε καρφί.

Ινε ςοςτά;

Ο παπίς μέςα ςτο φύρνο. κε
τα κςίλα πάνω ςτο φύρνο.

Ι Βάλια.

Πίρε ι Βάλια μιά τςάντα, έβαλε μέςα-το αλφαβιτάριο, φόρεςε το παλτυδάκι-τις κ' ετιμάςτικε να βγι.

— Γιά πύ; — τι ροτάι ι γιαγιά-τις.

— Γιά το ςχολιό!

— Μα ίςε μικρί ακόμα.

— Τί μικρί! — απαντά ι Βάλια. — Ι μαμά

μυ έραπςε παλτό, πυ φτάνι ός τι γι.

Δεν το πίςτεβε ι γιαγιά, πος ι Βάλια θα πάι ςτο ςχολιό.

Πίρε ι Βάλια το δρόμο μονάχι. Μα ο κερός ίνε άςχιμος. Κυράςτικε ι Βάλια. Εκατςε πάνο ςε μιά πέτρα. Κρίονε.

Ακςαφνα ένιοςε κάτι ζεςτό κε ιγρό να τις ςκυντάι το χεράκι-τις. Κιτάζι κε τί να ιδί: ο Κάςτορας.

—Κάςτορα... Καςτοράκι. Πός με βρίκες;

Ο Κάςτορας πίγε λίγο πιό πέρα κε ςτάθικε, ςα να περίμενε τι Βάλια.

— Με καλί να πάο ςτο ςπίτι,—ςκέφτετε ι Βάλια,—μα δε μπορό να περπατίςο, δε μυ έμινε δίναμι.

Ο Κάςτορας ςίμοςε τι Βάλια.

—Κε δεν τον καβαλικέβο; Θα με πάι ςτο ςπίτι.

Εκατςε ςτιν πλάτι τυ Κάςτορα. Ο Κάςτορας ςικόθικε ςιγά-ςιγά κε πίρε το δρόμο γιά το ςπίτι.

Ετςι καβάλα πάνο ςτον Κάςτορα πίγενε ι Βάλια, περνόντας μέςα απ' το χοριό. Εκί πυ πίγενε, βλέπι τι γιαγιά-τις να έρχετε απ' αντίκρι.

—Σπάςαμε τα πόδια-μας να σε γιρέβυμε — τις λέι ι γιαγιά.

Τα πεδιά γιά πολίν κερό πίραζαν τι Βάλια.

— Βάλια, δε μας λες, πός πίγες καβάλα στο σχολιό; Μορέ, χαρά στ' άλογο. Κε ας πάι νἄνε κε λίγο κυτςό. Μα δεν το πεταλόνις, καιμένι.

Με τα παγοπέδιλα.

Τα παγοπέδιλα φοράο
κε τρέχο, τρέχο ςαν τρελός
Τ' αφτιά-μυ ανάβυν απ' τι ζέςτα
κι όλο φονάζο: πάντα μπρος!
Γάντια ςτα χέρια, ςτο κεφάλι
βαθιά το ςκύφο-μυ φορό,
κε μιά κε διό γλιςτρό κε πέφτο,
κε μιά κε διό κυτρυβαλό.

Τζάμια από νερό.

Χτίςαν τα πεδιά μέςα ςτιν αβλί τυ ςχολιύ ςπιτάκι από χιόνι. Εκαναν τυς τίχυς, τι ςτέγι κι από πάνο έχιςαν νερό.

Μα πός να κάνυν γιά τζάμια;

Τυς κατέβικε, λιπόν, ι ιδέα να φτιάςυν τζάμια από νερό.

— Ελάτε, πεδιά, να φτιάςυμε χροματιςτά τζάμια, — ίπε ο Πετράκις. — Θα χίςυμε μπογιά μέςα στο νερό κε θα τ' αφίςυμε να παγόςι.

Βρίκανε διό φίλα παλιύ τενεκέ, τα λίγιςαν γίρο-γίρο. Ιςτερα έχιςαν μέςα νερό, κ' έρικςαν στο ένα κόκινι μπογιά κε στο άλο λυλάκι. Τα άφιςαν έκςο στιν αβλί. Το νερό πάγοςε.

Τιν άλι μέρα πίγάν τα πεδιά να βγάλυν τον πάγο, μα ο πάγος δεν έβγενε.

Εφεραν τότε τυς τενεκέδες με το παγομένο νερο στιν κάμαρα κ' εκί, πυ κυβέντιαζαν τα πεδιά, ο πάγος έλιοςε λιγάκι από κάτο. Τα πεδιά αναποδογίριςαν τυς τενεκέδες κε ο πάγος έπεςε.

Ετςι βγίκανε διό φίλα πάγυ, απαράλαχτα τζάμια—το ένα κόκινο κε το άλο μαβί.

Πίγαν τότες χαρύμενι κε τα πέραςαν στα παράθιρα τυ μικρύ ςπιτιύ-τυς.

Πάνο ςτον πάγο.

Εκι πάνο ςτο ποτάμι
χάχανα κε ςαματάς,
τα πεδιά γελύν φονάζυν,
ίνε μέρα τις χαράς.

Τρέχυνε πάνο ςτον πάγο—
παγοπέδιλα γραμί.
Πιάς-τον! πιάς-τονε! φονάζυν,
πιάς-τον, πιάς-τον το Γιοργί.

— Μα πύ να τον πιάςο, — λέι
τρέχι ςαν τιν αςτραπί.
Κι από πίςο-τυ γαβγίζι
ένα κάταςπρο ςκιλί.

Πέφτι χιόνι κι όλο πέφτι,
πα ςτα τςίνυρά-τυς λιόνι.
Μα το κέφι πάντα κέφι,
δεν τυς το χαλνά το χιόνι.

Ινε γύνα, μα δε ζεςτένι.

Εκςο ςτιν αβλί ςτέκετε ένας χιονάνθροπος.

— Ινε γιμνός, — λέι ι Σόνια.

Αν τυ ρίχναμε πάνο-τυ τι γύνα, θα ζεςτενόταν; — ρότιςε ι Σόνια.

— Ας δοκιμάςυμε!

Φόρεςαν στο χιονάνθροπο τι γύνα κε εκςακολύθιςαν το πεχνίδι-τυς με το χιόνι. Επεκςαν κάμποςι όρα. Ιςτερα θιμίθικαν το χιονάνθροπο, έτρεκςαν κε πίγαν να δυν, τί κάνι. Τον παςπάτεπςαν. Εκςακολυθύςε νἄνε κρίος όπος κε πριν.

— Περίεργο πράμα! — λέι ι Σόνια. — Εμένα ι γύνα με ζεςτένι.

— Κε ςένα δε ςε ζεςτένι, — τις ίπε ο Νίκος.

— Αμ τότε γιατί φορύν γύνα το χιμόνα;

— Ι γύνα μονάχα κρατά τι ζέςτι, δε δίνι όμος ζέςτι. Μα ο χιονάνθροπος, όπος βλέπις, ίνε κρίος. Δεν έχι ζέςτι, γιά 'να τιν κρατίςι.

Χιονάκια.

Χιονάκια,
χιονάκια
πετύν ςαν πυλάκια.
Ι Νίνα λιγάκι
ςορέβι χιονάκι.
Στι φύχτα το βάζι,
καλά το ςκεπάζι.
Ζεςτό να το κάνι
γιρέβι. Μα χάνι
το άςπρο το χιόνι —
ςτι φύχτα-τις λιόνι
Κε μένι μονάχα νερό.

Μάντεπςέ-το.

Πέντε πεδάκια, πέντε
καμαράκια. Μπίκαν τα
πεδάκια στα ςκοτινά
καμαράκια. Κάθε πεδάκι
κε δικό-τυ καμαράκι

Κάτο απ' το χιόνι.

Κίνι τι χρονιά ο χιμόνας ίτανε βαρίς. Εζεπςε το άλογο ςτι ςάνια ο Θανάςις κε πίγε ςτο δάςος γιά κςίλα. Στο γιριζμό τον έπιαςε ι μπόρα. Τυ φάνικε, πος δεν ίχεν έρθι από κίνο το δρόμο κε τράβικςε να βρι το δρόμο, πυ έχαςε.

Περπάτιςε αρκετά. Κυράςτικε. Χόθικε ός το λεμό μέςα ςτο χιόνι κε δεν ίχε τι δίναμι να βγι. Σιγά-ςιγά το χιόνι τον εςκέπαςε ολότελα.

Τ' αλογό-τυ τον περίμενε γιά λίγο κε ίςτερα πίγε ςτο ςπίτι μοναχό-τυ.

Στο σπίτι ίδαν, ότι το άλογο γίριςε μοναχό. Πίγαν να γιρέπςυν το Θανάςι. Γίρεπςαν, γίρεπςαν, τυ κάκυ όμος.

Αργότερα πέραςεν από το μέρος εκίνο ένας κινιγός με το ςκιλί-τυ. Το ςκιλί κάτι μιρίςτικε κε άρχιςε να ςκάβι το χιόνι με τα πόδια-τυ. Ο κινιγός πλιςίαςε από περιέργια. Απ' το λάκο, πυ άνικςε το ςκιλί, βλέπι άκςαφνα να βγένι αχνός. Εςκαπςε ο κινιγός βαθίτερα κε βλέπι: λάκος, κε μέςα ςτο λάκο κίτετε ένας άνθροπος κε κιμάτε.

Σκέπαςε το λάκο με χιόνι κε πίγε ςτο χοριό να ιδοπιίςι.

Σε λίγο ίρθε κόζμος πολίς, άνικςε το λάκο κε εκυβάλιςε το Θανάςι ςτο ςπίτι-τυ. Εκί, μπροςτά ςτιν πόρτα, τον έτριπςαν γιά κάμποςιν όρα με χιόνι κε ίςτερα τον έφεραν μέςα. Μετά διό όρες ςινέφερε ο Θανάςις κε ζίτιςε να φάι.

Μάντεπςέ-το.

Μέσα στα φουιά δεν ιιεί,
μέσα στο νερο δε βυμάζι.

Ο χιονοπόλεμος.

Με το χιόνι καμομένο
ςπίτι όμορφο γιαλίζι.
κε ςα φλόγα ςτιν κορφί-τυ
ι ςιμέα κιματίζι.
Ινε κάςτρο. Να το πάρυν
μαζεφτίκαν τα πεδιά.
Παλικάρια όλα, βράζυν,
έχυν άφοβι καρδιά.
Νά, πιά, πέζι ι τρομπέτα.
Τα πεδιά ορμύν μπροςτά
Τρέχυν, ρίχνυν άςπρα βόλια
με φονές κε με χαρά.

Φάμπρικα από χιόνι.

Φτιάκςανε τα πεδιά μια φάμπρικα από χιόνι.

—Τί φάμπρικα θἄνε;

—Φάμπρικα ραφτάδικο, — λέι ο Νίκος. —Ι μαμά-μυ δυλέβι ςε τέτια φάμπρικα.

—Οχι, —ίπε ι Μαρίκα, —ας τιν κάνυμε ιφαντυργίο. Εκι φτιάνυν ιφάζματα. Ι μαμά-μυ ίνε ιφάντρα, ιφένι ίφαζμα γιά τα ρύχα.

—Ας το κάνυμε εργοςτάςιο,—ίπε ο Βάςος,—εργοςτάςιο, ςαν εκίνο, όπυ δυλέβι ο πατέρας.

Ο πατέρας τυ Βάςυ ίνε εργάτις μετάλυ, φτιάνι μιχανές. Το εργοςτάςιο αφτό το λένε **μιχανυργίο.**

—Φονάκςτε δινατά «υρά!» Ανικςε κενύργιο εργοςτάςιο.

Ο Γριγόρις έγραπςε με κάρβυνο τιν ταμπέλα.

Μιχανυργίο ονόματι
Βλαντίμιρ Ιλίτς Λένιν.

Κινό έργο.

Ο Αντρέας κε ο Αχμέτ δεν γνορίζυν ο ένας τον άλον.

Ο Αντρέας ζι στι Μόσχα. Δυλέβι ς' ένα ιφαντυργίο.

Ο Αχμέτ ζι πολί μακριά, στο Τυρκεστάν. Δυλέβι στα χοράφια τυ κολχοζιύ, στο μπαμπάκι.

Ζυν κε ι διό-τυς σε διό διαφορετικά μέρι τις Σοβιετικίς Ενοσις, μιλύν διαφορετικές γλόσες.

Ζύνε μακριά ο ένας απ' τον άλον κι οστόσο κ' ι διό-τυς κάνυν μιά δυλιά: βγάζυν τςίτι.

Ο Αχμέτ στο κολχόζι βγάζι μπαμπάκι. Ο Αντρέας στι Μόσχα, στο ιφαντυργίο, απ' το μπαμπάκι αφτό βγάζι τςίτι.

I κόκινι γραβάτα.

Το μπαμπάκι θα οριμάσι στα χοράφια το καλοκέρι. Θα το μαζέπσυν. Θα το καθαρίσυν απ' τυς σπόρυς. Επιτα θα το στίλυν στι φάμπρικα.

Πρότα θα πάι στιν κλοστικί μιχανί. Εκί από μπαμπάκι, πυ ίταν, θα γίνι κλοστί.

Τις κλοστές αφτές τις πάνε στο ιφαντυργίο. Εκί ιφένυν απ' αφτές ιφάζματα. Στο βαφίο τα βάφυν τα ιφάζματα. Το έτιμο πιά ίφαζμα θα πάι στο μαγαζί.

Πάρα πολί άνθροπι θα δυλέπσυν, προτύ ο πιονιέρος δέσι στο λεμό-τυ τιν κόκινι γραβάτα.

Μιτέρα — υντάρνιτσα.

Ι τάκσι-μας έκανε εκδρομί στι φάμπρικα. Σ' αφτί τι φάμπρικα δυλέβι κε ι μιτέρα-μυ.

Μπίκαμε σε μιά μεγάλι φοτερί σάλα. Σ'αφτί τι σάλα μέσα ι μιχανές ίταν στιμένες σε διό σιρές. Εδό δυλέβι ι μπριγάντα τον υντάρνιτσον.

Στις άλες σάλες ι κάθε εργάτρια εργάζετε σε διό μιχανές. Σ' αφτί όμος τι σάλα ι υντάρνιτσες εργάζοντε ι καθεμιά σε τρις μιχανές.

Περάσαμε απ' τι μέσι τις σάλας. Στον τίχο κρεμόταν ένα πλακάτο.

Για υντάρνικι δυλιά!

Δίπλα στο πλακάτο κρεμόταν ένα χαρτί, όπυ ίταν γραμένες ι ποχρεόσις, πυ έχυν ι υντάρνιτσες:

Διλόνυμε, ότι γινόμαστε υντάρνιτσες κε δίνυμε το λόγο-μας:

1. Να δυλέβι ι καθεμιά από μας σε τρίς μιχανές.
2. Να δυλέβυμε δίχος σκάρτα.
3. Να προφιλάγυμε τις μιχανές.
4. Ποτέ να μι λίπυμε από τι δυλιά.
5. Να τραβύμε στιν υντάρνικι δυλιά κενύργιυς σιντρόφυς.

Κσάφνυ βλέπο τι μιτέρα-μυ. Στεκόταν μπροστά στι μιχανί.

Γίρισε το πρόσοπό-τις σ' εμένα, με ίδε κε χαμογέλασε.

—Νά, λιπόν, σκέφτικα, ι μαμά-μυ ίνε υντάρνιτσα!

Στι φάμπρικα, πυ κάνυν τα παπύτςια.

Αγόρασαν τυ Κοςτάκι κενύργια παπύτςια —γιαλιςτερά, με κορδόνια. Κάτο απ' τις ςόλες-τυς ίνε γραμένο. «Σκοροχότ».

Σ' αφτί τι φάμπρικα δυλέβι ο πατέρας τυ Κοςτάκι.

—Πόςον κερό χριάςτικες γιά να ράπςις αφτό το ζεβγάρι;—ρότιςε τον πατέρα-τυ ο Κοςτάκις.—Σίγυρα θἄνε δίςκολο να κάνυν τις τρίπες αφτές γιά τα κορδονάκια.

—Αφτά τα παπύτςια, πυ βλέπις, τα έραπςαν πολί άνθροπι. Δικί-μυ δυλιά ίνε μονάχα το κόπςιμο. Εγό ίμε κόφτις. Τις τρίπες τις κάνι άλος εργάτις. Τις ανίγυν με μιχανί. Με το χέρι, δίςκολα γίνοντε. Αλι εργάτες ράβυν τι φόδρα, άλι καρφόνυν τα τακύνια. Κε όλα αφτά γίνοντε πάλι με τι μιχανί.

—Κάνι πολά παπύτςια ι φάμπρικά-ςας;

—Εργαζόμαςτε γιά όλι τι χόρα.

—Μα πός προκάνετε να φτιάςετε παπύτςια γιά όλυς;

—Δεν κάνι παπύτςια μονάχα ι δικί-μας ι φάμπρικα. Ιπάρχυν κε άλες παρόμιες φάμπρικες.

Με τι μιχανί ι δυλιά γίνετε πιό γλίγορα κε πιό έφκολα παρά με το χέρι.

Στιν κενύργια κατικία.

Κοντά ςτι φάμπρικα χτίςανε μεγάλο πέτρινο ςπίτι γιά τυς εργάτες. Στο ςπίτι αφτό πέραςε κε ο Γιόργος Ιλιόπυλος με τιν ικογένιά-τυ. Πέραςε κε ο Διμιτράκις.

Ζυν τόρα ςε κενύργια κατικία. Το δομάτιο ίνε μεγάλο κε φοτερό. Οταν ανάβυνε το βράδι τα ιλεχτρικά, το δομάτιο φοτίζετε ςα νἄνε ιμέρα.

Μέςα ςτο ςπίτι αφτό ιπάρχι κε κλυμπ γιά τυς εργάτες. Στο κλυμπ δίνυν ςιχνά θεατρικές παραςτάςις. Ιπάρχι κε κινιματόγραφος.

Το ςπίτι έχι χόρια κε πλιςταριό. Στιν παλιά τιν κατικία τα ρύχα-τυς τα έπλεναν μέςα ςτο δομάτιο, όπυ κατικύςαν. Το δομάτιο γιόμιζε από αχνύς κε ιγραςία. Τόρα όμος τα ρύχα τα φέρνυν ςτο ςπίτι καθαρά κε ςτεγνά.

Το κενύργιο ςπίτι.

Αι-άι-άι-άι-άι.
Κε τί πςιλά, πυ πάι.
Το ςπίτι μεγαλόνι.
Ι ςκαλοςιά το ζόνι.
Πςιλά ςτον υρανό
τραβά κάθε λεφτό.

Αι-άι-άι-άι-άι.
Γιά ιδέςτε-το πύ πάι.
Τις ςκαλοςιές-τυ ρίχνι,
κε ς' όλυς τόρα δίχνι,
εκ ς ίνε φοτερό,
πετρόχτιςτο, πςιλό.

Ο Μιχαλάκις.

Βαριά ίταν ι ζοί τον μανάδον άλοτε.

Ι μάνα τυ Μιχαλάκι έπρεπε να πάι ςτιν αγορά γιά γάλα, μα δεν ίχε κανένα ν' αφίςι το πεδί. Κάθιςε, λιπόν, το Μιχαλάκι πάνο ςτο πάτομα. Στο ένα-τυ χέρι τυ έδοςε ένα κυδυνάκι κε ςτο άλο ένα κοματάκι πςομί κόρα κε έφιγε.

Ο Μιχαλάκις έμινε μοναχός. Τί να κάνι; Το κυδυνάκι το βαρέθικε κε το πέτακςε. Δεν έκανε όμος το ίδιο κε γιά τιν κόρα: μ' αφτίνε μπορύςε να ςκυπίςι το πάτομα. Αφύ, λιπόν, τι βίζακςε γιά κάμποςιν όρα κε τιν μύςκεπςε με το ςάλιο-τυ, άρχιςε να τρίβι το πάτομα. Ετριπςε, έτριπςε, όςπυ κυράςτικε. Πέτακςε τότε τιν κόρα κε πάλι δεν ίχε τί να κάνι.

Αρκύδιςε γιά κάμποςιν όρα μέςα ςτο δομάτιο. Ιςτερα ίδε το ντυλάπι κε το άνικςε. Μέςα ςτο ντυλάπι — κατςαρόλες, τιγάνια, πιάτα, μαχεροπίρυνα.

Σε λίγο γίριςε ι μάνα-τυ από την αγορά. Μπένι ςτο δομάτιο — άκρα ιςιχία. Πός τὄπαθε ο Μιχαλάκις κε κάθιςε έτςι ίςιχος; Μίπος κιμίθικε;

Ακςαφνα όμος ρίχνι τι ματιά-τις ςτο πάτομα κε τί να δί: κατςαρόλες, καπάκια, κυτάλια — όλα πεταμένα κάτο κε το ντυλάπι ανιχτό. Ο Μιχαλάκις πέρνι απ' το ςακύλι το αλέβρι κε το χίνι πάνο-τυ.

Στέκετε ι μάνα κε δεν κςέρι τί να προτοκάνι: το Μιχαλάκι να λύςι, το πάτομα να καθαρίςι ί τα ςκέβι να μαζέπςι.

Γιάςλια γιά τα πεδιά τον εργατόν.

Προί-προί ι εργάτριες με τα μορά-τυς ςτιν ανκαλιά διάζοντε να πάνε ςτα γιάςλια. Εκί τις ιποδέχοντε ι αδελφές με άςπρες μπλύζες. Πέρ- νυν τα μορά κε τα εκςετάζυν μίπος ίνε άρο- ςτα. Επιτα αλάζυν τα ρυχάκια-τυς κε τα δά- ζυν ςε κςεχοριςτά δομάτια: τα πιό μικρά ςτο ίδιο δομάτιο κε ςε άλο τα μεγαλίτερα.

Το προί κε το μεςιμέρι τρόνε ςτιν τραπε- ζαρία. Απο τα μορά όςα μπορύν τρόνε μοναχά- τυς. Ιςτερα από το γιόμα κιμύντε.

Το δράδι έρχοντε ι μιτέρες κε τα πέρνυν ςτα ςπίτια ός τιν άλι μέρα.

I τςέπι τυ Βάςυ.

Ολα μές' τιν τςέπι τα ςτιβάζι ο Βάςος,
κ' ίνε ι τςέπι πάντα κύμυλο ςεντύκι.
Οτι βρι, ςτιν τςέπι:
κςίλα κε καρφιά
κε καρύλια ακόμα
κε ςιδερικά.
Ολα όςα λάχι, χρίςιμα κε μι,
όλα μές' ςτιν τςέπι, πΰνε ςαν κυί.
Ενα μόν' δεν έχι ι τςέπι τυ Βαςίλι,
πράμα τιποτένιο: καθαρό μαντίλι.

Πέξυν μονιαξμένα.

Στον πεδικό κίπο έφεραν πεχνίδια: ςιμεύλες, φτιαράκια, κυβαδάκια κε ένα βαποράκι, πυ το κυρντίζις κε τρέχι.

Ι Λίζα πίρε το βαποράκι, πίγε πιό πέρα από τα πεδιά κε το κύρντιςε. Γίριςαν ι τροχί, κςεκίνιςε το βαπόρι κε πίγε.

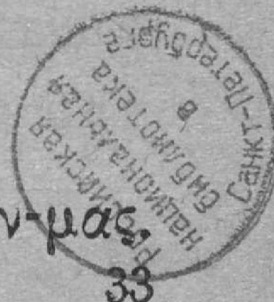
Τα πεδιά άφιςαν τα πεχνίδια-τυς κε ςίμοςαν τι Λίζα.

—Αςε-το, το βαπόρι, Λίζα, να τρέκςι μέςα ς'όλιν τιν κάμαρα.

Ι Λίζα πίρε τότε το βαποράκι κε το έκριπςε από πίςο-τις.

—Δικό-μυ ίνε το βαποράκι!

—Δεν ίνε δικό-ςυ, όχι, ίνε ολονόν-μας.

Ι Λίζα έβαλε τα κλάματα.

—Μιν τιν πιράζις, Μιμίκο. Αφισέ-τιν, ας το έχι δικό-τις. Εμίς φτιάνυμε άλο βαπόρι, το «Κράσιν».

Σε μιά στιγμί τράβικςαν στι μέςι τις κάμαρας το τραπέζι,—αφτό θα ίνε το κατάςτρομα. Πάνο ςτο κατάςτρομα έβαλαν τα καθίζματα. Από ραβδιά έκαναν τα κατάρτια τυ βαποριύ κε από χαρτόνι το φυγάρο.

—Εγό ίμε καπετάνιος,—φονάζι ο Νίκος,—μα πύ ίνε ι νάφτες;

—Εγό ίμε ο νάφτις! Εγό ίμε! Εγό!—φόνακςαν με μιάς τα πεδάκια το ένα ίςτερα από τ'άλο.

—Εγό θα ίμε ςτο τιμόνι,—λέι ο Σπίρος.

Τα πεδάκια κύνιςαν τις ςιμεύλες, ςφίρικςαν πύφ-πύφ-πύφ. Κςεκίνιςαν.

Ι Λίζα ζύλεπςε.

—Σταθίτε! ςταθίτε!—φόνακςε ο τιμονιέρις,—πρότα πρέπι να ςφιρίκςι το βαπόρι κε ίςτερα να κςεκινίςι. Ελάτε απ' τιν αρχί.

Δε μπόρεςε ι Λίζα να κρατιθί.

—Εγό! Εγό να κάνο τι ςφιρίχτρα.

—Ελα, λιπόν, γρίγορα, ανέβα πάνο,—τις λένε τα πεδιά,—ςφίρικςε.

Ανέβικε απάνο ι Λίζα. Αμέςος ςφίρικςε το βαπόρι,—τύ-υ-υ.

—Κςεκινίςαμε!

Ινε ςοςτό;

Πάνο στα βαγόνια πίγεναν ι ράγιες, πάνο απ' τα γεφίρια κιλίσαν τα ποτάμια.

Πίγεναν τα βαγόνια κε έσερναν τιν ατμομιχανί.

Το ρέφανο.

Φίτεψε ο παπύς ένα ρέφανο. Μεγάλοσε πολί το ρέφανο. Θέλισε ο παπύς να το βγάλι απ'τι γι. Τραβά, τραβά, μα να το βγάλι δε μπορί.

Φόναξε τι γριά-τυ να τον βοιθίσι. Τραβά ι γριά τον παπύ κε ο παπύς το ρέφανο. Τραβάνε, τραβάνε, μα να το βγάλυν δεν μπορύν.

Φőναξε ι γιαγιά τιν ενκονί-τις, τι Νίνα. Τραβά ι Νίνα τι γιαγιά, ι γιαγιά τον παπύ, κι ο παπύς το ρέφανο. Τραβάνε, τραβάνε, μα να το βγάλυν δε μπορύν.

Φόναξε ι Νίνα το σκιλί, τι Φλόρα. Τραβά ι Φλόρα τι Νίνα, ι Νίνα τι γιαγιά, ι γιαγιά τον παπύ κι ο παπύς το ρέφανο. Τραβάνε, τράβανε, μα να το βγάλυν δε μπορύν.

Φόναξε ι Φλόρα τι γάτα. Τραβά ι γάτα τι Φλόρα, ι Φλόρα τι Νίνα, ι Νίνα τι γιαγιά, ι γιαγιά τον παπύ κι ο παπύς το ρέφανο. Τραβάνε, τραβάνε, μα να το βγάλυν δε μπορύν.

Φόναξε ι γάτα το ποντίκι. Τραβά το

ποντίκι τι γάτα, ι γάτα τι Φλόρα, ι Φλόρα τι Νίνα, ι Νίνα τι γιαγιά, ι γιαγιά τον παπύ κι ο παπύς το ρέφανο· τραβάνε, τραβάνε, βγάλανε το ρέφανο.

Ο κίκνος, ο αςτακός κε το λαβράκι.

Χριάζετε να ςιμφονύν κε τεριαζμένα να δυλέβυν
ι ςίντροφι, πυ κάνυν μιά δυλιά.
Αλιός δεν κάνυν προκοπί κε ας ακςίζυν όςο θέλυν,
κι ας πιάνυν με τι γλόςα-τυς πυλιά.

Ο κίκνος, ο αςτακός κε το λαβράκι,
βαλθίκανε να ςίρυν αραμπά.
Εζέχτικαν, πυ λές κ' ι τρις αντάμα
κε ςέρνυν μ' όλα-τυς τα δινατά.
Μα ςτέκετε ςτον τόπο ο αραμπάς-τυς,
κι ας μιν έχι φορτίο πολί βαρί,
γιατί ο κίκνος-μας ςτα ςίνεφα τραβάι,
πιγένι πίςο-πίςο ο αςτακός,
κε το λαβράκι-μας ςτα βάθι-τυ τριπόνι.

Πιός φτέι, πιός δε φτέι, δε θα το πύμε εμίς,
οςτόςο ός τιν όρα ο αραμπάς-τυς μένι
κε πάντοτε προζμένι
να τόνε ςίρτε ςις.

Μονασμένα ι δυνιά
πάι κορδόνι, αμόναςτα
πάντα θα ςκιαζόνι.

Ι γιαγιά κε ι ενκονί-τις.

Ιτανε ένα κορίτςι, πυ το λέγανε Κίτςα. Ζύςε μαζί με τι γιαγιά-τις, τι Φανί.

Ι γιαγιά όλο τον κερό κρίονε. Αναβε τι θερμάςτρα βύλονε όλες τις χαραμάδες στα παράθιρα κε εφχαριςτιόταν. Εκανε ζέςτι.

Ερχόταν ι Κίτςα από το ςχολιό. Στο δρόμο ανάςανε φρέςκο αέρα. Γίριζε στο ςπίτι. Πόςο άςχιμα ίταν εκί! Βαρίς ο αέρας μέςα στο δομάτιο.

—Γιαγιά, πός μπορίς να κάθεςε μέςα σε τέτια φύρκα;

Ι γιαγιά τις λέι.

—Κλίςε γλίγορα την πόρτα να μι βγι ο ζεστός αέρας.

—Ελα γιαγιά ας πλίνομε το πάτομα.

—Τί έκανε, λέι, γιά νάχυμε ιγρασία.

Μιά φορά βγίκε ι γιαγιά. Εμινε μόνι ι Κίτςα. Ας ςιγιρίςο, όπος κάνυμε στο ςχολιό, ςκέφθικε. Καθάριςε τυς τίχυς απ' τις αράχνες, ςκύπιςε τα τζάμια. Επλινε το πάτομα, άνικςε το παραθιράκι. Κοντά ςτι θερμάςτρα έβαλε ένα κιβότιο γιά ςκυπίδια.

Ιρθε ι γιαγιά. Εβγαλε το πανοφόρι-τις, έκατςε κε κιτάζι γίρο.

—Σάμπος νάχυμε γιορτί ςίμερα.

Ι Κίτςα γελάι.

—Ινε όμορφα γιαγιά;

—Αμ τί, άςχιμα ίνε;

—Γιαγιά, έλα να κάνυμε κάθε μέρα τέτια γιορτί!

Τα οχτοβρόπυλα βοίθιςαν.

Χάθικαν ι γαλότςες τυ Αλέκυ στο ςχολιό. Αρχιςαν να τις γιρέβυν. Πιός τις πίρε;

Κανίς δεν κςέρι, πιός τις πίρε.

Τέλιοςαν τα μαθίματα. Τα πεδιά ετιμάςτικαν να πάνε ςτο ςπίτι. Κιτάζυν: ςτι γονιά τυ δρόμυ ςίμοςε το Σπίρο ένα αλιτόπεδο. Ο Σπίρος έβγαλε τις γαλότςες κε τις έδοςε ςτο αλιτόπεδο.

Τα πεδιά περιτριγίριςαν το Σπίρο κε το αλιτόπεδο. Ο Σπίρος τρόμακςε, κλέι κε ολοένα λέι.

—Εγό δεν τις πίρα, εγό δεν τις πίρα.

Κε το αλιτόπεδο λέι:

—Δεν ίμυνα εγό, αφτός ίταν.

Τυς πίγαν ςτο ςχολιό. Εκί έμαθαν, πος ο Σπίρος από κερό έχι φιλία με το αλιτόπεδο.

Το αλιτόπεδο ο Πετράκις ανάνκαζε το Σπίρο να κλέβι πότε ςπίρτα από τι μάνα-τυ, πότε τςιγάρα από τον πατέρα-τυ. Τόρα τον έμαθε να κλέβι κε γαλότςες.

Τί να τον κάνυν το Σπίρο; Ιθελαν να τον διόκςυν από το ςχολιό. Τον λιπύνταν τα πεδιά το Σπίρο, μα κε να τον ςιχορίςυν πάλι δεν κάνι: έκλεπςε γαλότςες.

Μάζεπςε ο οδιγός τα οχτοβρόπυλα.

—Νά τί πρέπι να γίνι, πεδιά. Τον Πετράκι να τον βάλυμε ςε πεδικό ςπίτι. Γιά το Σπίρο όμος, ελάτε να φροντίςυμε εμίς. Να

τον βοιθίςυμε. Δίνις, λόγο, Σπίρο, πος θα πάπςις πιά να κάνις τέτια πράματα;

Ο Σπίρος κλέι κε δε μπορί να βγάλι λέκςι. Μονάχα κυνάι το κεφάλι.

Πέραςε ο χιμόνας. Ο Σπίρος γιρίζι τόρα με κόκινο αςτέρι κε ντρέπετε, όταν θιμάτε τα περαζμένα.

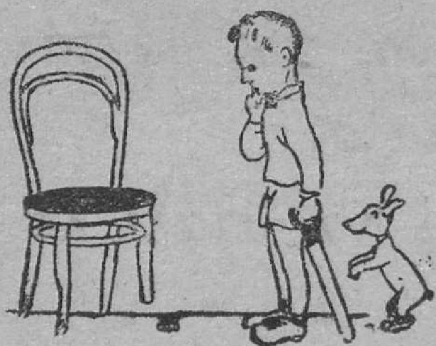
Ο Σπίρος ίνε τόρα οχτοβρόπυλο.

Τα οχτοβρόπυλα ίνε ι βάρδια
τον πιονέρον. Τα οχτοβρόπυλα
δίνυν το παράδιγμα τις
μονταζμένις ζοίς.

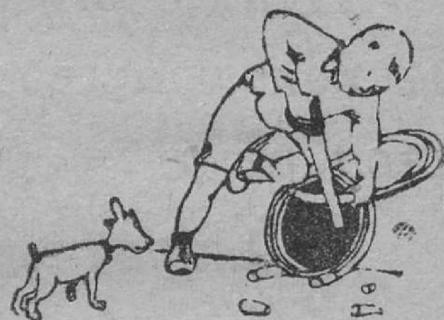
Γλίγορα, μα όχι καλά.

Σαν πιό μακρί μυ φένετε
το ποδάρι τύτο τις καρέκλας.
Πρέπι να το πριονίσο
λιγάκι.

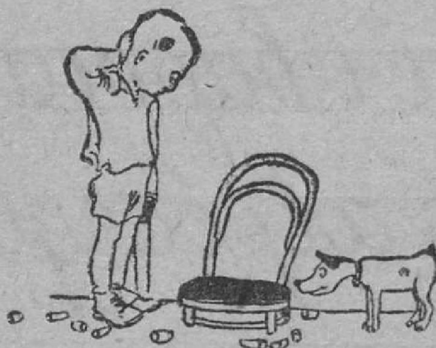

Μπάα! κε τύτο δο το ποδάρι δε μυ φένετε καθόλυ τεριαςτό με τ' άλα· ας το κόπςο κε αφτό από τιν άκρι.

Τόρα ίνε ι ςιρά τυτυνύ εδό.
Πρέπι κε αφτό να ροκανιςτί...

Αχ, έκανα λιγάκι λάθος!

Εφτά φορές μέτριςε κε μιά φορά κόψε.

Ι χιμονιάτικι δυλιά ςτο κολχόζι.

Το χιμόνα ςτο κολχόζι έχι πολί δυλιά: πρέπι να περιπιύντε τα ζόα, να επιδιορθόνυν τις μιχανές, τ'αλέτρια, τα κάρα—να τα ετι-

μάςυν γιά τις ανικςιάτικες δυλιές. Πρέπι να ετιμάςυν κε τυς ςπόρυς γιά τι ςπορά.

Πρέπι να ετιμάςυν κςίλα γιά όλο το χιμόνα: να πάνε ςτο δάςος να ρίκςυν τα δέντρα, να κόπςυν κςίλα, να τα κυβαλίςυν απ' το δάςος.

Τιν άνικςι δεν πρέπι να ιπάρχι κανένα εμπόδιο. Γιά τις ανικςιάτικες δυλιές πρέπι νἄνε όλα έτιμα.

Σκέφτικε πολί γιά να το βρι.

Πίγε το πεδί ςτο δάςος γιά κςίλα. Τα δέντρα ίταν όλα μεγάλα. Το πεδί άρχιςε να κόβι κλαδιά. Ενα κλαδί τις βελανιδιάς βριςκόταν πολί πςιλά. Ανέβικε το πεδί ςτο δέντρο, κάθιςε πάνο ςτο κλαδί. Ακύμπιςε με τι ράχι-τυ ςτο δέντρο κε έκοπςε το κλαδί.

Το άλο κλαδί ίταν ακόμα πιό απςιλά. Το πεδί ανέβικε ςτο κλαδί, κάθιςε πάνο. Τόρα όμος ίχε το πρόςοπό-τυ γιριζμένο κατά το δέντρο. Εκοπςε λίγο το κλαδί κε εκίνο άρχιςε να τρίζι. Το πεδί χάρικε κε λέι:

—Από τόρα κ' ίςτερα πάντα έτςι θα κόβο τα κλαδιά.

Μα το κλαδί έςπαςε κε το πεδί έπεςε.

Πός επλύτενε ο κυλάκος.

(Ετσι γινόταν).

Φτοχά κε δίςκολα ζύςε στο χοριό ο Στέφανος Σαβίδις. Ιταν πολί φτοχός. Το χόμα πυ ίχε, ίταν πολί λίγο. Ιχε μιάν αγελάδα κε κίνι δεν πάι πολίς κερός, πυ πςόφιςε. Πίγε ο Στέφανος στον κυλάκο Ιλιάδι.

—Κίριε Θομά,—τυ λέι,—βοίθιςέ-με ςε παρακαλό. Δάνιςέ-μυ λίγο κριθάρι ίςαμε τι νέα ςοδιά.

—Καλά, θα ςυ δόςο,—ίπε ο κυλάκος,—μα θα μυ το δόςις, μόλις μαζέπςις τι ςοδιάςυ. Κε θα μυ δυλέπςις δέκα μέρες χορίς πλιρομί.

Τί να κάνι ο Στέφανος, ςιμφόνιςε. Πίρε από τον Ιλιάδι διό ςακιά κριθάρι.

Σόδιαςε ο Στέφανος κ'έδοςε πίςο στον Ιλιάδι το κριθάρι. Δύλεπςε όμος γιά τον κυλάκο κε τις δέκα μέρες τζάμπα από τα χαράματα ός τι νίχτα.

Τέτιυς χρεοφιλέτες, ςαν το Στέφανο, ίχε πολύς ο κυλάκος Ιλιάδις. Δυλέβανε γιά τον κυλάκο ι φτοχί αγρότες κ'εκίνος θιςάβριζε ις βάρος-τυς.

Ετςι πλύτεναν ι κυλάκι με τιν εργαςία τις φτοχολογιάς τυ χοριύ.

Μονάχος-ςυ θα το καταλάβις.

— Πύ ίνε τα χοράφια τυ κολχοζιύ; Πύ ίνε τα χοράφια τον μονονικοκίριδον;

— Πίγενε να κιτάκςις κε θα το καταλάβις μονάχος-ςυ.

Πίγα κε ίδα: ένα άλογο ςέρνι το αλέτρι. Τελιόνι ο γεοργός το κομάτι-τυ. Κε το κομάτι αφτό ίνε ςτενό, ςα λυρίδα.

Πάο παρακάτο. Κοντά ςτο αλέτρι κάθετε μιά γινέκα. Ινε αδίνατι, χλομί, κυραζμένι.

— Κε πΰνε ο άντρα-ςυ;

— Αροςτος ίνε. Κ' εγό δέν ίμε καλά, μα ο κερός δεν περιμένι. Βγίκα ςτο χοράφι.

Πάο παρακάτο. Μαλόματα, φονές... Τί ίνε; Τί τρέχι;

— Εςί όργοςες τι δικί-μυ τι λυρίδα.

— Οχι, εςί όργοςες τι δικί-μυ τι λυρίδα!

Πάο παρακάτο.

Κίτακςα πάνο απ' το βυναλάκι κε μυ φάνικε ςα να έπεςα ςε άλι γι. Εκί μόλις-μόλις άρχιζαν, ενό εδό ίχαν τελιόςι κιόλας το όργομα. Εκί το χόμα ίτανε λυρίδες-λυρίδες, εδό όμος ι γις ίνε πέρα ός πέρα οργομένι: ύτε ςίνορα,

ύτε ςτενές λυρίδες. Εκί ο καθένας καταγίνετε χοριςτά με το δικό-τυ, εδό όμος όλι κάνυν ένα έργο—κινό έργο.

Ετςι κατάλαβα μονάχος-μυ, πύ ίνε ι γι τυ κολχοζιύ κε πύ τον μονονικίριδον.

Ι διό κολχόζνικι.

Ο μπάρμπα-Λεφτέρις ίνε κολχόζνικος. Κολχόζνικος ίνε κε ο μπάρμπα-Νικόλας.

Ο Λεφτέρις δύλεβε μέρες ολόκλιρες, ςκοτονόταν ςτι δυλιά.

Ο Νικόλας όμος δύλεβε χορίς όρεκςι. Ολο χάζεβε. Κάποτε δεν πίγενε καθόλυ ςτι δυλιά...

Ιρθε το χινόπορο. Ι κολχόζνικι άρχιςαν να λογαριάζυν, πόςα δύλεπςε ο καθένας. Στο βιβλιάριο τυ Νικόλα ίνε ςιμιομένες λίγες εργατοιμέρες.

—Γιατί; Γιατί;—λέι θιμομένος ο Νικόλας.

—Ροτάς γιατί; Κε δε ςκέφτεςε τί έκανες ςτον κερό τις δυλιάς,—τυ λέι ο Λεφτέρις.

—Κε τί ςας μέλι εςάς.

—Κίτα, λιπόν, ςτο βιβλιάριό-ςυ, να δις τί γράφι.

Ανικςε ο Νικόλας το βιβλιάριό-τυ κε διαβάζι: **Οπιος δυλέβι περιςότερο, πέρνι κε περιςότερα. Πέρνις γιά όςα δύλεπςες.**

Γιά τον τεμπέλι δεν ιπάρχι θέςι ςτο κολχόζι. Έκςο από το κολχόζι ι τεμπέλιδες.

Ο Βλαντίμιρ Ιλίτς Λένιν.

Μέςα ςτιν κάμαρα, ςτον τίχο, κρέμετε ένα πορτρέτο.

—Ο Βάςος λέι τυ πατέρα-τυ.

—Πατέρα, διγίςυ-με γι' αφτόν.

—Κε κςέρις, πιός ίνε αφτός;

—Κςέρο. Ινε ο Λένιν.

—Νε, ίνε ο Βλαντίμιρ Ιλίτς Λένιν, ο αγαπιτός-μας αρχιγός.

Ακυςε λιπόν. Ιμυνα τότε ακόμα νέος. Εμίς ι εργάτες ζύςαμε τότε ελεινά. Ι δυλιά-μας ίταν βαριά. Δυλέβαμε απ' το προί ίςαμε τα μεςάνιχτα, κε οςτόςο ζύςαμε μιςοπιναζμένι. Στο εργοςτάςιο δυλέβαμε πολί. Αφεντικό τυ εργοςταςίυ ίταν ο Δανίλοφ. Αφτος δε δύλεβε. Τι ράχι-τυ δε λίγιζε ποτέ, ζύςε όμος πολί πλύςια.

Από πύ τα ίχε αφτός όλα; Εμίς δυλέβαμε γιά αφτόνε. Γιά τι δυλιά πυ τυ κάναμε μας πλίρονε πολί λίγο· μας ελίςτεβε. Πλύτενε με τιν εργαςία-μας. Αφτός ίχε το εργοςτάςιο, τα λεφτά, τις μιχανές κε εμίς δεν ίχαμε τίποτε, εκςόν απ'τα εργατικά-μας χέρια. Γι' αφτό λιπόν ανανκαζόμαςταν να πιγένυμε γιά δυλιά ς' αφτόν. Κ' έτςι ίταν όχι μονάχα ςτο εργοςτάςιο τυ Δανίλοφ. Ετςι ίταν παντύ, ς' όλα τα εργοςτάςια κε ς' όλες τις φάμπρικες.

Στα χοριά ι αγρότες ζύςαν κι αφτί ελεινά. Ιχαν λίγι γις ενό ι τςιφλικάδες ίχαν πολί γις. Γι' αφτύς δύλεβαν ι αγρότες. Ι τςιφλικάδες ζύςαν πλύςια κε ι αγρότες φτοχά.

Ι τςιφλικάδες κε ι καπιταλιςτές ίχαν τα ίδια ςιμφέροντα. Τα ίδια μ' αφτύς ςιμφέροντα

ίχε κε ο μεγαλίτερος τςιφλικάς—ο τςάρος. Αφτός ίταν νικοκίρις πάνο ςε όλα. Εβγαζε νόμυς, πυ ίταν καλί μονάχα γιά τυς τςιφλικάδες κε τυς καπιταλιςτές. Αφτί όμος ι νόμι έκαναν τιν ζοί τον εργατόν κε τον αγροτόν πολί βαριά.

—

Ο Λένιν ίταν φίλος κε ςίντροφος τον εργατόν. Ιθελε ν' αλάκςι όλυς τυς νόμυς. Ιθελε να ζύνε καλά όλι όςι δυλέβυν. Ο Λένιν αγονιζόταν γιά τιν ιπόθεςι τις εργατιάς.

Ο Λένιν άρχιςε να ςινκεντρόνι εκίνυς, πυ ίταν με το μέρος τον εργατόν. Αφτί ολοένα κε πλιθέναν, ολοένα κε δινάμονε το εργατικό κόμα, το κόμα τον κομυνιςτόν. Το κόμα έβλεπε, πος χορίς αγόνα ίνε αδίνατο να αποχτίςι κανίς τίποτε. Αφτό άρχιςαν να το καταλαβένυν κε ι εργάτες όλον τον χορόν.

—

Ι εργάτες αγαπύςαν το Λένιν, ενό ι τςιφλικάδες κε ι καπιταλιςτές τον μιςύςαν. Ι τςαρικί αςτινομία πολές φορές τον φιλάκιςε, κε τον έςτιλε εκςορία ςε μακρινά χοριά τις Σιβιρίας. Ι αςτινομία ίθελε να τον έχι εόνια ςτι φιλακί. Ο Λένιν έφιγε ςτο εκςοτερικό κε α ό κι έγρα-

φε ςτυς εργάτες, τί πρέπι να κάνυν. Αργότερα γίριςε πάλι πίςο κε καθοδιγύςε όλο τον αγόνα.

Στα 1917 ι εργάτες μαζί με τυς φαντάρυς — τότε ίταν πόλεμος — έδιοκςαν τον τςάρο, τυς τςιφλικάδες κε τυς καπιταλιςτές. Τυς πίραν τι γι, έπιτα τις φάμπρικες, τα εργοςτάςία κε άρχιςαν να βγάζυν δικύς-τυς νόμυς. Οχι ο τςάρος, όχι ι τςιφλικάδες κε ι καπιταλιςτές, αλά ι ίδιι ι εργάτες κε ι αγρότες άρχιςαν να ςιζιτύν κε να αποφαςίζυν γιά τα ζιτίματά-τυς μέςα στα ςοβιέτ.

Γι' αφτύς ίταν κενύργια ι δυλιά αφτί. Ο Λένιν κε το κόμα-τυ οδιγύςαν τυς εργάτες ς' αφτό το δίςκολο δρόμο κε τυς βοιθύςαν να οργανόςυν τιν ζοί-τυς με νέο τρόπο. Πολί εργάςτικε ο Λένιν. Πολές φροντίδες ίχε. Πάνο ςτι δυλιά κατάςτρεπςε τιν ιγία-τυ κε πέθανε ςτα 1924.

Πολί λιπιθίκαμε εμίς, Βάςο. Ο Λένιν πέθανε, εκίνα όμος, πυ μας έλεγε, ποτέ δεν θα τα λιζμονίςυμε. Εμίς προςπαθύμε πάντα να κάνυμε έτςι, όπος μας ςιμβύλεβε αφτός. Οργανόνυμε τι δυλιά κε τιν ζοί με νέο τρόπο.

Στο ςχολιό θα ςυ διιγιθύν πολί περιςότερα

γιά το Λένιν. Μα κ' εγό πολές φορές ακόμα θα ςυ διιγιθό γι' αφτόν. Εχο ακόμα πολά να ςυ πο.

21 τυ Γενάρι 1924.

Ο Βλαντίμιρ Ιλίτς Λένιν πέθανε ςτις 21 τυ Γενάρι 1924 ςτο χοριό Γόρκι, κοντά ςτι Μόςχα.

Τον εκίδεπςαν ςτι Μόςχα.

Κίνι τιν μέρα ίταν τρομερί παγονιά. Ι δρόμι ίταν γεμάτι λαό.

Ολι πίγεναν ν' αποχερετίςυν το μεγάλο αρχιγό. Οταν κιδέβανε το Λένιν ςφίριζαν ι ςιρίνες ς' όλες τις φάμπρικες κε τα εργοςτάςια τις χόρας-μας.

Γιά πέντε λεπτά ςταμάτιςαν όλα: ςιδερόδρομι, τραμ, διαβάτες. Εζβιςαν παντύ τα ιλεχτρικά φότα.

Γιά πέντε λεπτά ςταμάτιςε ι ζοί ς' όλι τι χόρα.

Για πέντε λεπτά αδιάκοπα ςφίριζαν όλες ι ςιρίνες.

Σφιρίζυν ι ςιρίνες δινατά, αγριεμένα.
Τ' αγιάζι τυ χιμόνα ςκίζυνε το παγερό.
Φονάζυνε, αντιλαλύνε γίρο λιπιμένα.
— Κιδέβυμε εμίς τον αρχιγό, τον αρχιγό!

Ιοςίφ Βιςαριόνοβιτς Στάλιν.

Πιός δεν τον κςέρι τον ςίντροφο Στάλιν; Τον κςέρυν κε τον αγαπύν πολί, τον ονομάζυν δικό-τυς όλι ι εργάτες κε ι εργάτριες, ι κολχόζνικι κε ι κολχόζνιτσες, ι γέρι κε ι νέι, ι ρόςι κε ι μι ρόςι.

Ο Στάλιν ίνε γιός εργάτι, γεοργιανός, γενίθικε κε μεγάλοςε στον Κάφκαςο, στι Γεοργία. Από τα πεδικά-τυ ακόμα χρόνια έδλεπε, πος ο τςάρος, ι τςιφλικάδες κ'ι καπιταλιςτές καταπίεζαν τυς εργάτες κε τυς αγρότες όλον τον εθνοτίτον. Ιταν πολί νέος ακόμα, όταν άρχιςε να αγονίζετε ενάντια ςτυς τοτεςινύς θεζμύς. Αγονιζόταν μαζί με τον Λένιν κε τυς ςιντρόφυς-τυ, μαζί με τυς εργάτες. Ιταν τολμιρός. Ι τςαρικί κιδέρνιςι τον καταδίοκε. Πολές φορές ο Στάλιν κάθιςε στι φιλακί. Τον εκςορίζανε ςτα πιό απόμακρα μέρι. Εφεδγε κριφά από τιν εκςορία κε κςανάρχιζε τι δυλιά.

Παραπολά έκανε ο Στάλιν, γιά να προετιμάσι τιν Οχτοβριανί επανάστασι.

Τον Οχτόβρι ι εργάτες διόκσανε τυς τσιφλικάδες κε τυς καπιταλιστές κε οργανόσανε δικί-τυς σοβιετικί εκσυσία. Ομος ι τσιφλικάδες κε ι καπιταλιστές δεν παραδοθίκανε μεμιάς. Ιθελαν να φέρυν πίσο τυς παλιύς θεζμύς, να εκσοντόσυν το Λένιν, τυς μπολσεβίκυς, τυς εργάτες κε τυς αγρότες. Μα δεν το πετίχανε. Κάμποσα χρόνια γινότανε αγόνας κε ι σοβιετικί εκσυσία, κάτο απ'τιν καθοδίγισι τυ Λένιν κε τυ Στάλιν, νίκισε.

Μαζί με το Λένιν κε τυς άλυς σιντρόφυς ο Στάλιν οργάνονε τι ζοί κατά νέο τρόπο.

Πέθανε ο Λένιν. Το κόμα όμος σινεχίζι το έργο-τυ. Ο Στάλιν δυλέβι, χορίς να σταβρόνι τα χέρια, φροντίζι να φέρι ός το τέλος το έργο τυ Λένιν. Με τις προσπάθιες τυ κόματος, τυ αρχιγύ κε τυ καθοδιγιτί-τυ, τυ Στάλιν, με τις προσπάθιες τον εργαζομένον στα τελεφτέα χρόνια γένικαν παραπολά πράματα.

Χτίστικαν πολά νέα εργοστάσια κε φάμπρικες. Οργανόθικε καλίτερα όλι ι δυλιά-τυς. Ι αγρότες, πυ άλοτε ίτανε φτοχί, πυ άλοτε ζύσαν άσχιμα, πυ δυλέβαν γιά τυς άλυς, τόρα

ζυν στα κολχόζια, δυλέβυν μονιαζμένα γιά τον
εαφτό-τυς, γιά το όφελος όλον, βοιθόντας ο
ένας τον άλον κε γίνοντε έφπορι. Κε τα πεδιά
ζύνε καλίτερα. Παντύ έχι γιάςλια, πεδικές
πλατίες. Ολα τα πεδιά ςπυδάζυν. Δε θάχυμε
πιά αγράματυς. Σπυδάζυν ακόμα κε ι ιλικιομέ-
νι. Τόρα έχυμε πολά θέατρα, κινιματογράφυς,
ράδιο, κλυπ, βιβλιοθίκες. Μονιαζμένες ζύνε στι
χόρα-μας όλες ι εθνότιτες: ρύςι, υκρανί, τάταρι
μπαςκίρι, γεοργιανί, αρμένιδες, εβρέι κε άλι.

Ι εργάτες τον άλον χορόν βλέπυν τιν χό-
ρα-μας κε χέροντε γιά τις επιτιχίες-μας. Ι τςι-
φλικάδες όμος κε ι καπιταλιςτές τον άλον χο-
ρόν θα θέλανε να καταςτρέπςυνε τι ςοβιετική
εκςυςία, μα δε μπορύν. Εχυμε τον δινατό, τον
μονιαζμένο Κόκινο Στρατό-μας, πυ ιπεραςπί-
ζι τι χόρα-μας από τυς εχθρύς. Ο Κόκινος
ςτρατός ίνε οπλιζμένος καλά. Εχυμε πολά
αεροπλάνα. Εμίς δε θέλυμε πόλεμο, οςτόσο
όμος θα ιπεραςπιςτύμε τι χόρα-μας με όλες-
μας τις δινάμις.

Ολι ι εργαζόμενι ίνε εφχαριςτιμένι γιά τιν
καλιτέρεπςι τις ζοίς στι χόρα-μας κε ςτέλνυν
θερμύς χερετιζμύς στο ςίντροφο Στάλιν. Κ'έμις ι
μαθιτές τυ ςτέλνυμε τον πεδικό-μας χερετιζμό.

Ινε δινατός ο Κόκινος Στρατός-μας.
Ινε έτιμι γιά άμινα όλι ι εργαζόμενι.

Ολι-μας ςαν ένας άνθροπος θα ςικοθύμε κε θα ιπεραςπίςυμε τι χόρα-μας.

Ο φρυρός.

Το ντυφέκι
ςφιχτά το κρατάι
ο φρυρός-μας,
τι χόρα φιλάι.
Πάντα μπρός-τυ
κιτάι ο φρυρός-μας.
Ατςαλένιος
φιλάι ο ςτρατός-μας.
Τυς μιςύμε εμίς
τυς πολέμυς,
δεν τις θέλυμε
εμίς τις ςφαγές.

Μα αν τιν άγρια
μπόρα αμολίςυν
κε μας κρύςυν τιν πόρτα
ι οχτρί,
ας το κςέρυν,
πος δε θα πατίςυν,
τι δικί-μας,
τιν τίμια γι.

Τα ςκιλιά ςτον πόλεμο.

(Διίγιςι κραςνοαρμέυ).

Ι μάχι εκςακολυθύςε. Φιςίνκια όμος δεν μας έμιναν.

Πιός θα μας τα φέρι περνόντας κάτο απ' τα βόλια τυ εχθρύ;

Μα γιά κίτα, τί νἄνε εκί; Κάτι ζοντανά τοπάκια κυνύντε πάνο στον κάμπο.

—Σκιλιά! Ινε τα σκιλιά-μας! Γλιτόσαμε!

Ιρθανε τρεχάτα στα χαρακόματα, πίδικσαν ζβέλτα πάνο από τυς λάκυς, πυ άνικσαν ι οβίδες.

Ενός σκιλιύ τυ τρίπισε το βόλι τ'αφτί, ενός αλυνύ τυ έσπασε ι οβίδα το πόδι. Το τρίτο δεν έχι πάθι τίποτε. Μονάχα, πυ ανασένι βαριά— κυράστικε.

Λίσαμε απ' τις πλάτες-τυς τις τσάντες με τα φισίνκια. Ι τσάντες ίτανε δεμένες σ'ένα μικρό σαμαράκι κε κρέμονταν από τις διό πλεβρές τυ σκιλιύ.

Κάναμε επίδεζμο στα πλιγομένα σκιλιά, κε αφτά κσανάτρεκσαν πίσο.

Μας έφεραν φισίνκια πίραμε θάρος... Ο εχθρός θα χτιπιθί.

Να κ'ένα άλο πυ μυ σινέβικε στον πόλεμο. Ιχα πλιγοθί στο πόδι.

Νίχτα. Ιμυνα κσαπλομένος στον κάμπο. Με βασάνιζε ι δίψα... Κιτάζο, κάπυ εκί μακριά, μιά ανάβυν κε μια ζβίνυν κάτι φοτιές. Κατά-

λαβα, πος ίνε ι ιγιονόμι-μας. Μόνο πυ ίταν πολί μακριά από μένα.

Δε θα με βρύνε, ςκέφτικα.

Ακςαφνα βλέπο κάτι-τι να κι λιέτε πάνο ςτον κάμπο. Ολοένα πλιςιάζι... Ινε ςκιλί. Το ςκιλί-μας—ο ιγιονόμος!

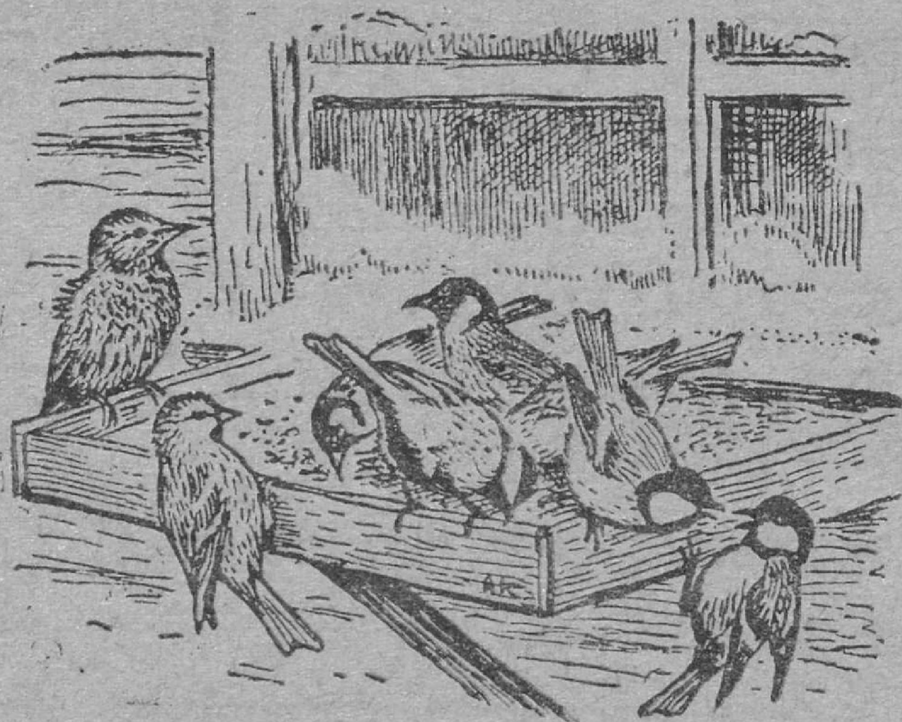
Ετρεκςε προς εμένα, ςτάθικε δίπλα-μυ κε μυ γίριςε το πλεβρό. Στο πλεβρό-τυ κρεμόταν μιά τςάντα κε μέςα ςτιν τςάντα φενόταν ενα παγύρι.

Πίρα το παγύρι κε ίπια. Αμέςος πίρα θάρος.

Πίρα απ' τιν τςάντα γάζα κ'έδεςα τις πλιγές-μυ, όπος μπορύςα. Σικόθικα κε ςιγά-ςιγά προχόριςα κατά τις φοτιές. Το ςκιλί έτρεκςε να βρι άλυς πλιγομένυς.

Ιμαςτε έτιμι.

Ιμαςτε έτιμι εμίς.
Κι αν ο πόλεμος κςεςπάςι
κε τα ςίνορά-μας φτάςι,
μόνι δεν ίμαςτε εμίς.
Στο δικό-μας το πλεβρό
θάρθυνε ν' αγονιςτύνε
απ' ολύθε ι εργάτες,
πυ ποθύνε λιτρομό.

Ταίςτε τα πυλιά το χιμόνα.

Οταν το πυλί ίνε χορτάτο, αντέχι καλά ςτο κρίο.

Το χιμόνα τα πυλιά πςοφύν, αν ι τροφί ίνε λίγι. Κιτάκςτε το πυλί αφτό, πυ πάγοςε. Εμινε πετςί κε κόκαλο με φτερά από πάνο. Τόςο πολί αδινάτςε. Τα πυλιά το χιμόνα ςιμόνυν ολοένα κε πιό πολί ςτις κατικίες-μας, γιά να βρυν τίποτα να φάνε.

Τότε ίςα-ίςα μπορίτε να τα βοιθίςετε.

—

—Θα κάνυμε τραπεζαρία γιά τα πυλιά, — ίπαν τα πεδιά.

Ιβραν ένα ςανιδάκι, το κάρφοςαν πάνο ςτο

παράθιρο. Ρίχνανε κάθε μέρα πάνο ςτο ςανιδάκι πςίχυλα, ςπιριά.

Ετςι χορτέναν τα πυλιά κε ζεςτένονταν.

Ι αγελάδα ςτο κολχόζι.

Στο κολχόζι χτίςανε κενύργιο μαντρί, θερμό, με ταβάνι.

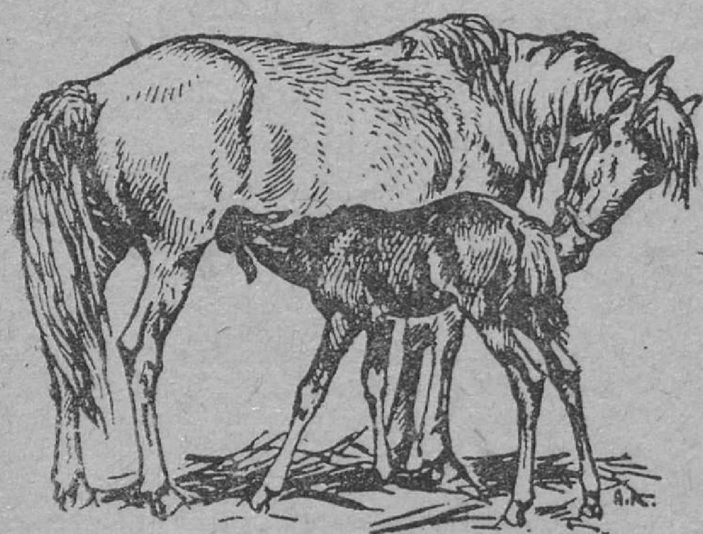
Στο ταβάνι κάνανε μιά τρίπα γιά να μπένι ο καθαρός αέρας. Τα ζόα, όπος κε ο άνθροπος, γιά νἄνε γερά, χριάζοντε καθαρόν αέρα. Στον τίχο κάνανε παράθιρα: τα ζόα χριάζοντε φος, όπος ο άνθροπος.

Τις αγελάδες ςτο κολχόζι τις ταίζυν ταχτικά κε κανονικά. Τα χόρτα τυς τα δίνυν με το ζίγι. Τυς δίνυν ακόμα κε κοκινογύλια, πίτυρα κε ζμίχα. Γι'αφτό ι αγελάδες ςτα κολχόζια δίνυν πολί γάλα.

Ι φοράδα ι Κςανθί κε το πυλαράκι-τις.

Ι φοράδα ι Κςανθί γένιςε ένα πυλαράκι. Στέκετε ι φοράδα μέσα ςτο ςτάβλο κε το πυλαράκι δίπλα-τις. Οταν κιμάτε το πυλαράκι,

ι φοράδα ςτέκετε ίςιχα, γιά να μιν ανιςιχίςι το πεδάκι-τις.

Με μεγάλι προςοχί κυνάι ι φοράδα τα πόδια-τις, γιά να μιν το πατίςι. Κςίπνιςε το πυλαράκι, ςικόθικε ςτα αδίνατα, τα λιγνά ποδαράκια-τυ. Σίμοςε τιν μάνα-τυ κε τι ςκυντάι με τι μυςυδίτςα-τυ ςτο πλεβρό. Θέλι να βιζάκςι, μα δεν κςέρι ακόμα να βιζάκςι, όπος πρέπι.

Στέκετε ι φοράδα, τρόι ςανό κε κιτάζι το πυλαράκι-τις. Βίζακςε, χόρταςε κε ι φοράδα το γλίφι, το χαιδέβι.

Το ςκιλί κε το άλογο.

(μίθος).

Ο ςκίλος με το άλογο εμάλοναν μιά μέρα.
— Χάςυ από τα μάτια-μυ. Τραβίκςυ παραπέρα.
— Σπυδέος, βλέπις, κίριος — φονάζι το ςκιλί —
Εςί θα πρέπι να διοχτίς απ' τι δικί-μας τιν αβλί.
Σέρνις τ' αλέτρι, κυβαλάς — ςπυδέα, λες, δυλιά;
Καμιά-ςυ δεν ακύςαμε άλιν παλικαριά.
Σε τί μπορίς, εςί, χαζό να παραβγίς με μένα,
το κςέρις δα πολί καλά, δεν άφιςα κανένα
να βάνι χέρι ςτυ αφεντός το βιός κε ςτο κοπάδι

όλιν τιν νίχτα στιν αβλί τι μέρα στο λιβάδι.
—Σοστά μιλάς, πολί σοστά, —το άλογο απαντά:
μα πιός θα ίχε από σας στάρι σπιρί να φάι
αν δεν κυβάλαγα εγό κι αν δε αλέτριζα τι γι.
Κε να φιλάκσις τίποτα δε θάχες ύτ' εσί.

Το κενύργιο σπίτι τυ σκίλυ.

Τα πεδιά στιν αβλί φτιάνυν σπιτάκι γιά το Μύργο. Πελεκάνε σανίδια κε τα καρφόνυν. Ο Μύργος όλο τυς ενοχλί, πιδά πάνο-τυς, γαβγίζι, μπερδέβετε στα πόδια-τυς.

—Φίγε, Μύργο, μι μας εμποδίζις. Γιά σένα το χτίζυμε το σπιτάκι.

Δύλεπσαν κάμποσι όρα. Τέλιοσαν.

—Ετιμο, λιπόν, έμπα μέσα, Μύργο, άιντε.

Μα ο Μύργος δε θέλι να μπι. Ζιτύνε να τον βάλυν μέσα με το ζόρι.

—Πεδιά, μι βασανίζετε το Μυργάκι, —λέι ο Δίμος.

—Μα δε θέλι να μπι μέσα; Γιά πιόνα τότε χτίσαμε το σπίτι;

—Εγό κσέρο, πός θα μπι ο Μύργος στο σπίτι. Τόρα θα δίτε!

Ετρεκσε ο Δίμος στο σπίτι. Ιστέρα από λίγο κσαναγίρισε.

—Αφίστε-με, παραμερίστε.

— Τί έχις στο χέρι-συ;

— Κάντε παραπέρα κε θα το δίτε.

— Κόκαλα, πεδιά, κόκαλα! — φόνακσε κάπιος.

Ο Δίμος πέτακσε τα κόκαλα μέσα στο σπιτάκι.

Ο Μύργος μπίκε αμέσος.

— Μπράβο Δίμο.

Τόρα ο Μύργος θα ζίσι στο κενύργιο σπίτι.

Κι αφτό δυλιά ίνε.

Ενα σκιλί καλύσε άλο σκιλί μυσαφίρι.

— Δεν έχο κερό.

— Γιατί;

— Αβριο τ' αφεντικό θα φέρι κσίλα, κε πρέπι να τρέχο μπροστά απ' το κάρο κε να γαβγίζο.

Το πιροζβεστικό σκιλί.

Στις πόλις τιχένι να μένουν πεδιά μέσα στο σπίτι, όταν γίνι πιρκαγιά. Δεν μπορύν πάντα να τα βγάλυν απ' το σπίτι, γιατί απ' τον τρό-

μο-τυς αφτά κρίβοντε κε ςιοπύν. Ο καπνός εμποδίζι κε δε μπορί να τα βλέπι κανίς. Γιά το ςκοπό αφτό γιμνάζυν ςκιλιά. Τα ςκιλιά αφτά ζυν μαζί με τυς πιροζβέςτες. Οταν γίνετε πιρκαγιά, ι πιροζβέςτες ςτέλνυν τα ςκιλιά να ψάκςυν κε να βρυν τα πεδιά.

Ενα τέτια ςκιλί γλίτοςε δόδεκα πεδιά. Το λέγανε Μπομπ.

Μιά φορά έπιαςε φοτιά ς' ένα ςπίτι. Οταν ίρθαν ι πιροζβέςτες, έτρεκςε κε τυς ζίγοςε μιά γινέκα. Εκλεγε κε τυς έλεγε, ότι μέςα ςτο ςπίτι έμινε το δίχρονο κοριτςάκι-τις. Ι πιροζβέςτες ςτίλανε το Μπομπ. Ο Μπομπ ανέβικε τρεχάτος τι ςκάλα κε χάθικε μέςα ςτον καπνό. Ιςτερα από πέντε λεπτά βγίκε κρατόντας ςτα δόντια-τυ το κοριτςάκι απ' το πυκάμιςο.

Ι μάνα ρίχτικε ςτο κοριτςάκι-τις κ' έκλεγε από τι χαρά-τις, πυ ίταν ζοντανό.

Ο Μπομπ κςανά όρμιςε ςτο ςπίτι. Σε λίγο βγίκε κρατόντας κςανά κάτι ςτα δόντια. Οταν ο κόζμος ίδε από κοντά κίνο πυ κρατύςε ο Μπομπ ςτα δόντια-τυ, όλι κςεκαρδίςτικαν ςτα γέλια. Ιταν μιά μεγάλι κύκλα.

Τέτιο πράμα δεν το περίμενε.

Νά-τος, νά-τος.

Τόρα θα τον πιάσο!

Αφτό δεν το περίμενα!

Ο Γλίγορας Γλιγορόπυλος.

Το σκιλί το λένε Εχτορα κε το πεδί Γλίγορα Γλιγορόπυλο.

Τί ίνε ο Γλίγορας Γλιγορόπυλος;

Ινε ένα πεδί ός πέντε χρονό, πολί αργοκίνιτο. Αρχίζι να ντίνετε — δε μπορί με κανένα τρόπο να σικόσι τιν κάλτσα-τυ. Αρχίζι να νίβετε — πέφτυν τα μάτια-τυ κάπυ αλύ κε κσεχνά το νίπσιμο. Κι όσπυ να φάι το κισέλι-τυ

ο Γλίγορας Γλιγορόπυλος, προφτένις να γιοματίςις τρις φορές.

Μέςα στο ςπίτι κε έκςο ςτιν αβλί δεν ακύς τίποτε άλο, εκςόν απ' τα λόγια — Γλίγορα φάγε! Γλίγορα ντίςυ!

Ετςι κε τυ βγάλανε το παρατςύκλι, ο Γλίγορας ο Γλιγορόπυλος.

Τί να πύμε όμος γιά το ςκιλάκι.

Το ςκιλί ίνε ςκιλί. Με υρά, με μάτια, ζβέλτο κε πεχνιδιάρικο. Ινε μάςτορις στο ςπάςιμο, ςτο ςκίςιμο, ςτο άρπαγμα.

Μιά φορά γένικε μιά τέτια δυλιά με το Γλίγορα Γλιγορόπυλο. Ι μαμά-τυ ίταν ςτιν κυζίνα, εκί ίταν κι ο Γλίγορας Γλιγορόπυλος. Το ςκιλάκι έλιπε.

— Τρέχα γλίγορα ςτιν κάμαρά-ςυ — τυ λέι ι μάνα-τυ — κε πάρε το ςακάκι-ςυ. Κίτα μι μας κάνι τίποτα μέςα ο Εχτορας.

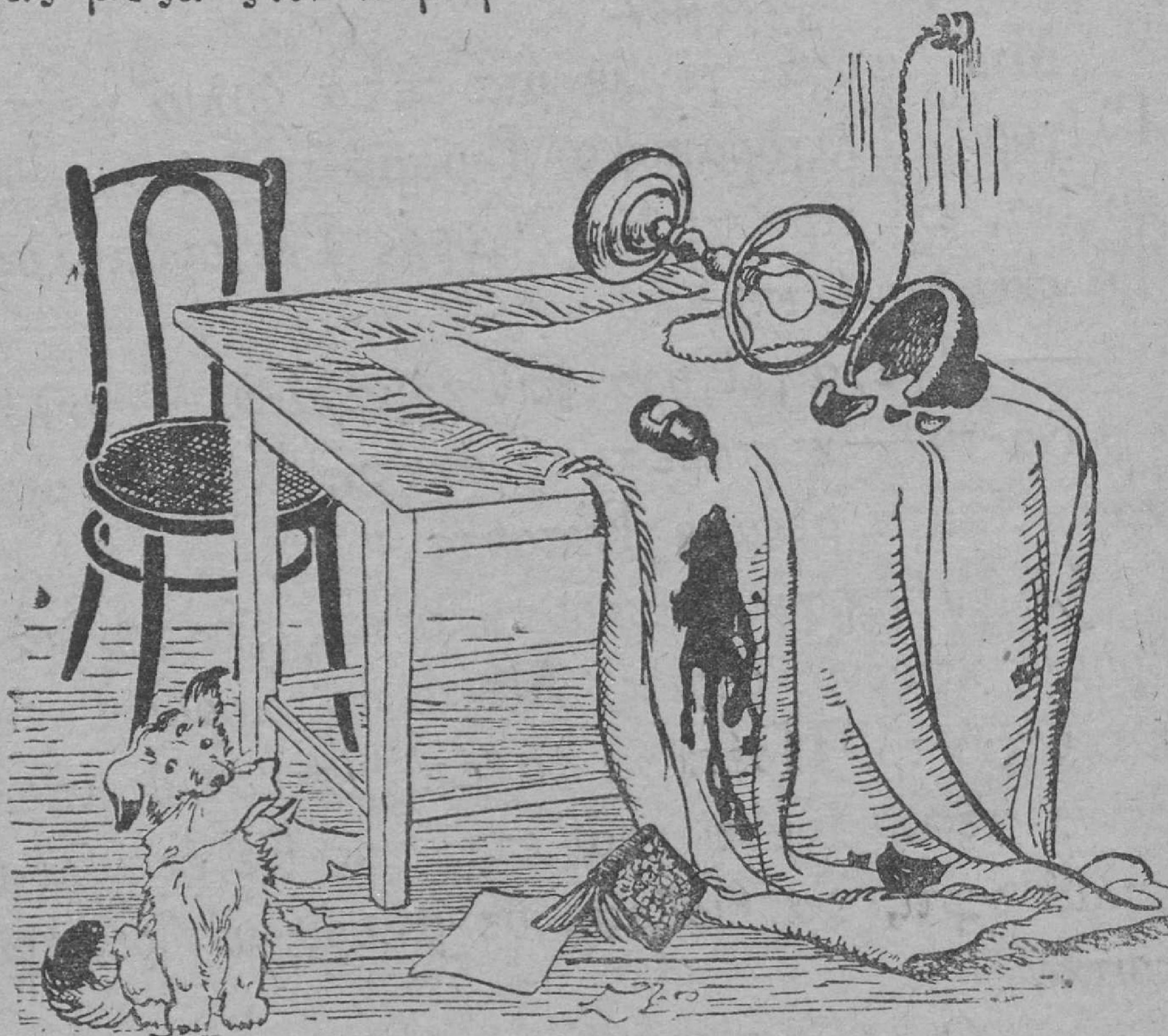
Ο Γλίγορας Γλιγορόπυλος πετιέτε ςτο διάδρομο, κςάφνυ, μπατς. Λίθικε το κορδόνι τυ παπυτςιύ-τυ. Πρέπι να το δέςι, γιατί αλιός μπορί να πέςι. Κε τί νομίζετε, πος ίνε έφκολι ι δυλιά αφτί; Σα βιάζεςε, δε μπορίς να βρις τιν τρίπα.

— Θα τα βγάλο ολότελα τα παπύτςια.

Ετςι θἄνε καλίτερα. Τραβάι τα κορδόνια ο Γλίγορας Γλιγορόπυλος, αφτά όμος δε θέλυν να βγυν απ' τις τρίπες.

Τινάζι τότες ο Γλίγορας Γλιγορόπυλος το πόδι-τυ με όςι δίναμι ίχε. Το παπύτςι πετιέτε μακριά κε βρίςκι τι γάτα. Ι γάτα απ' το φόβο-τις τρίποςε ςε μιά γονιά.

Ο Γλίγορας Γλιγορόπυλος τρέχι ός τιν πόρτα, τιν ανίγι κε... Καλίτερα όμος κιτάχτε μόνι-ςας, τί έκανε ς' αφτό το μετακςί ο Εχτορας μέσα στιν κάμαρα.

Το ποντικάκι κε ο ποντικός.

— Ε μπάρμπα, έμαθες τα νέα; —
ίπε το ποντικάκι τρέχοντας στον ποντικό. —
Ι γάτα, λεν πος έπεσε στυ λιονταριύ τα νίχια.
Θα το περνύμε πιά ορέα.
Δε θάχυμε το φόβο στο μιαλό.
— Μι χέρεσε τυ κάκυ, βρε κυτέ,
κε μιν ελπίζις έφκολα ποτέ, —
ο ποντικός στο ποντικάκι απαντάι. —
Εκίνος πυ συ τόπε, ας πάι να κυρέβετε.
Οταν το πράμα πιά στα νίχια φτάσι,
στον πόλεμο το λιοντάρι θε να χάσι.
Δε θα μπορέσι ν' απομίνι ζοντανό,
γιατί δεν έχι σαν τι γάτα δινατό θεριό!

Για τον ποντικό κε
ι γάτα θιριό ίνε.

Το καλιβάκι.

(Παραμίθι).

Κίτονταν στον κάμπο ένα αλογίσιο κάφκαλο. Τρέχι το ποντίκι-τριπύλα.

— Σπίτι, σπιτάκι, πιός ζι στο καλιβάκι;

Κανένας δεν απάντισε.

Το ποντικάκι βολέφτικε μιά χαρά, ζι μέσα στο καλιβάκι αφτό.

Ετρεκςε ο βάτραχος-μπάκακας.

— Σπίτι σπιτάκι, πιός ζι στο καλιβάκι;

— Εγό το ποντίκι-τριπύλα. Κ' εςί πιός ίςε;

— Εγό ίμε ο βάτραχος-μπάκακας.

— Ελα να ζίςυμε μαζί.

Αρχιςαν να ζύνε μαζί.

Ετρεκςε ο λοκςομάτις λαγός.

— Σπίτι, σπιτάκι, πιός ζι στο καλιβάκι;

— Εγό το ποντίκι-τριπύλα κι ο βάτραχος-μπάκακας. Εςί πιός ίςε;

— Εγό, ο στα-βυνά-γιριστίς.

— Ελα μαζί-μας.

Αρχιςαν να ζύν κ' ι τρις μαζί.

Ετρεκςε ι αλεπύ.

— Σπίτι, σπιτάκι, πιός ζι στο καλιβάκι;

— Εγό το ποντίκι-τριπύλα, ο βάτραχος-μπάκακας κι ο στα-βυνά-γιριστίς. Εςί πιός ίςε;

— Εγό ίμε ο παντύ-πιδιχτίς.

Αρχιςαν να ζύν κ'ι τέςερις μαζί.

Ιςτερα απ' όλυς ίρθε ι αρκύδα κε μύνκριςε.

—Σπίτι, σπιτάκι, πιός ζι στο καλιβάκι;

—Το ποντίκι-τριπύλα, ο βατράχος-μπάκακας, ο στα-βυνά-γιριστίς κε ο παντύ-πιδιχτίς. Εςί πιός ίςε;

—Εγό ίμε ολονόνε-ςας-ο-πνίχτις.

Εκατςε ι αρκύδα πάνο ςτο κάφκαλο τυ αλόγυ κε λίγο έλιπςε να τυς πλακόςι όλυς. Με διςκολία κατόρθοσαν τα θεριυδάκια να γλιςτρίςυν κάτο απ' τιν αρκύδα.

Τα διό παλικάρια.

Βλέπι ο Γιάνις το λαγό.
— Τι θιριό νἄνε αφτό.
Θα με φάι, πο, πο, πο.
Πός να κάνο να ςοθό.

— Τόρα; — ςκέφτετε ο λαγός
— δίχος άλο κινιγός
θἄνε αφτός ο τρομερός,
βάλε-το ςτα πόδια, μπρός!

Τὄβαλαν κ' ι διό ςτα πόδια
κε γελύςαν κε τα βόδια.

Αλάζι το χιμόνα ρύχο.

Το χιμόνα ο λαγός αποχτά κενύργια γύνα. Το ςταχτί καλοκεριάτικο μαλί-τυ πέφτι κε ςτον τόπο-τυ φιτρόνι άςπρο, χνυδάτο μαλί.

Το χιμόνα ίνε δίςκολο να κςεχορίςις το λαγό μέςα ςτο χιόνι. Το λαγό τόνε ςόζι από τυς εχθρύς-τυ ι άςπρι-τυ γύνα. Ο λαγός δεν έχι φολιά, ύτε τροφί αποθικεβμένι γιά το χιμόνα. Κι ύτε έχι ανάνκι απ' αφτά. Ι τροφί-τυ ίνε τα μπυμπύκια τον θάμνον, ι φλύδα τον δέντρον. Μπορί να κιμιθί ζεςτά κε μέςα ςτο χιόνι.

Ο λαγός τιν παγονιά δεν τι φοβάτε, φοβάτε όμος τυς κινιγύς, τυς λίκυς, τις αλεπύδες, κε τις κυκυβάγιες.

Το λαγό τον προφιλάγι το άςπρο-τυ γυναρικό κε τα πιδίματά-τυ. Δίςκολα μπορίς να βρις, πύ πίδικςε ο λαγός κε πύ κρίφτικε.

Ρύχο με ανκάθια.

Μιά φορά ο λαγός αντάμοςε το ςκαντζόχιρο κε τυ λέι:

— Αςκιμο το ρύχο-ςυ, φίλε-μυ, γεμάτο ανκάθια.

— Εχις δίκιο, — ίπε ο ςκαντζόχιρος, — οςτόςο τα ανκάθια αφτά, πυ βλέπις, με γλιτόνυν απ' τα δόντια τυ ςκιλιύ κε τυ λίκυ. Εςί τί καλό βλέπις απ' τι όμορφί-ςυ τι γύνα;

Τυ λέι τότε ο λαγός.

— Εμένα με γλιτόνυν τα πόδια-μυ, κι όχι ι γύνα.

Ο λίκος το χιμόνα.

Από διάφορα χοριά έρχοντε άςχιμες ιδίςις: ι λίκι αγρίεπςαν, ορμύν πάνο τα ςκιλιά, ςκίζυν τα ζόα.

Ο λίκος το καλοκέρι, άμα ιδί άνθροπο, φέβγι κε κρίβετε μέςα στο δάςος. Το καλοκέρι ο λίκος ίνε χορτάτος.

Δε γίνετε όμος το ίδιο κε το χιμόνα. Ι κιλιά-τυ ςυφρόνι, μπορίς να τυ μετρίςις τα κόκαλα. Πινά, πινά!

Μόλις νιχτόςι, βγένι ο λίκος απ' το δάςος. Στο χοριό όλι κιμύντε. Φος δε φένετε πυθενά. Ο λίκος το κςέρι πολί καλά, πος τιν κάθε αβλί τι φιλάι ςκίλος κι οςτόςο πιγένι.

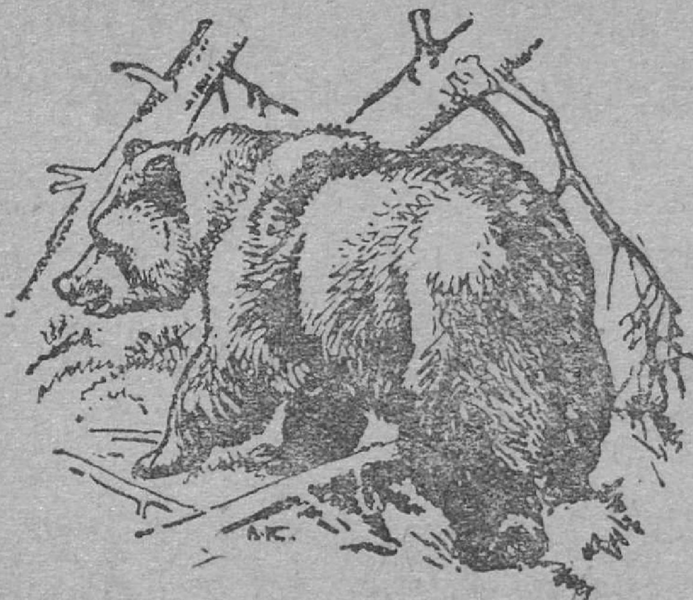
Κςεκινάι απ' τον κάμπο. Αν τίχι στο δρόμο-τυ άνθροπο, τον ρίχνι κάτο κε τυ ςκίζι το λαρίνκι.

Μπένι στο χοριό, πιγένοντας πίςο-πίςο. Τον οζμίςτικε ένα ςκιλί κε γάβγιςε.

Πίδικςε ο λίκος πάνο απ' το φράχτι, έπιαςε το ςκιλί απ' το λεμό, το έρικςε στυς όμυς κε έφιγε. Τα ςκιλία απ' όλες τις αβλές άρχιςαν να γαβγίζυν. Κάπιος βγίκε από ένα ςπίτι κε πιροβόλιςε μέςα στο ςκοτάδι.

Ι αρκύδα.

Το χινόπορο ι αρκύδα μπίκε βαθιά μέςα στο δάςος. Ανικςε ένα λάκο κάτο απ' το έλα-

το κε κυβάλιςε εκί κλαδιά. Από πάνο τον ςκέπαςε με φρίγανα. Μπίκε ςτο λάκο κε κςάπλοςε.

Το χιόνι ςκέπαςε όλο το δάςος. Ι μπόρες άρχιςαν το τραγύδι-τυς. Ι αρκύδα κιμάτε βαθιά όλο το χιμόνα.

Τιν άνικςι βγένι απ' τι φολιά-τις πετςί κε κόκαλο κε πάι να γιρέπςι τροφί.

Πιός πιόνα έπιαςε;

Αρκύδα έπιασα! Φέρταν εδό.
Δεν έρχετε! Τότε έλα κι. Δε μ' αφίνι.

Πιά ίμε;

Ιμε ζβέλτος, ελαφρός,
τον οχτρό κρατό μακριά,
κε ποτές-μυ δε χαζέβο,
τιν τροφί-μυ τι μαζέβο:
κυκυνάρια, βαλανίδια
κε φυντύκια κε καρίδια.

Μές τυ πέφκυ τιν κυφάλα
πα στα δέντρα τα μεγάλα,
κι απςιλά, πολί πςιλά
χτίζο πάντα τι φολιά.
Τα μικρά τα ςκιυράκια
έχυν στρόμα φιλαράκια,
έχυν βρι γιά απαλά,
κε περνύνε μιά χαρά.
Στυ χιμόνα τον κερό
γύνα εγό ζεςτί φορό,
μα τιν άνικςι αλάζο
κε κενύργια γύνα βάζο.

Ο ςκίυρος.

Πάνο στα λεπτά κλαδάκια τυ πέφκυ ίνε καρφομένα μανιτάρια. Ο ςκίυρος τἄβαλε εκί να κςεραθύν γιά το χιμόνα.

Οταν οριμάςυν τα φυντύκια, ο ςκίυρος μαζέβι τα πιό όριμα. Τα κρίβι στιν κυφάλα τυ δέντρυ. Κάποτε τέςερα ός πέντε κιλά μαζί. Ο ςκίυρος διαλέγι τα πιό χοντρά, τα πιό καλά φυντύκια.

Τιχένυν κάποτε να μί γίνυν φυντύκια, μανιτάρια, βαλανίδια.

Τότε ι ςκίυρι αφίνυν τον τόπο-τυς. Φέβγυν κοπάδια-κοπάδια. Πάνε να βρυν τόπο με άφτονι τροφί γιά να περάςυν το χιμόνα.

Τα αλεπυδάκια.

Τέςερα αλεπυδάκια πέζανε, ζεςτένονταν ςτον ίλιο, μαλόναν αναμετακςί-τυς. Ακύςτικε ανάλαφρο θρόιζμα. Τ' αλεπυδάκια τρομαγμένα κρίφτικαν ςτιν τρίπα-τυς.

Αδικα όμος τρόμακςαν. Ιταν ι μάνα-τυς. Ερχόταν ςιγά-ςιγά, κρατόντας ςτα δόντια-τις μιά κότα.

Ι μάνα-τυς έβγαλε μιά ςιγανί φονί... Τα μικρά-τις πετάχτικαν έκςο απ' τιν τρίπα κε ρίχτικαν πάνο ςτιν κότα. Τιν ςκίςανε κε παλέβαν γίρο-τις εφχαριςτιμένα. Ι μάνα-τυς καθόταν κε φίλαγε.

Σα μεγάλοςαν τ' αλεπυδάκια, ι μάνα-τυς τάμαθε να κινιγύν ποντίκια, τιφλοπόντικυς, ςκίυρυς, λαγύς.

Ολυς διόλυ ςα λαγυδάκι.

Ελεγε ι αλεπύ ςτο λα-
γυδάκι:
—Ιςα-ίςα ςαν κ' εςένα
ίμε φίλε λαγυδάκι,
μόνο κίτα, πυ ςτο μπόι
δε ςε μιάζο γο λιγάκι.
Εχο όπςι ςοβαρί,
ι υρά-μυ πιό μακριά,
το μιαλό-μυ γνοςτικό,
κε το δόντι κοφτερό,
κε το νίχι ςυβλερό,
το κορμί-μυ δινατό.
Τρόγο τυς λαγύς.
Μονάχα ς' αφτό εγό
δεν τον μιάζο το λαγό.

Ι πονιρί αλεπύ.

Μιά φορά κ' ένα κερό ζύςε ένας γέρος κε μιά γριά. Λέι ο γέρος τις γριάς.

— Εςί γριά, πςίςε τιγανίτες κ' εγό θα πάο γιά πςάρια.

Επιαςε, πυ λέτε, ο γέρος ένα ςορό πςάρια. Γιόμιςε ολάκερο κάρο κε τα κυβαλά ςτο ςπίτι.

Εκί πυ πίγενε, βλέπι: μιά αλεπύ κυλυριαζμένι να κίτετε πάνο ςτο δρόμο. Κατέβικε ο γέρος απ' το κάρο, ζίγοςε τιν αλεπύ, μα κίνι δεν κυνιέτε—κίτετε ςαν πεθαμένι.

— Μόρε, θαβμάςιος γιακάς γιά τι γύνα τις γινέκας-μυ, ςκέφτικε ο γέρος. Πίρε τιν αλεπύ, τιν έβαλε πάνο ςτο κάρο κι αφτός πίγε μπροςτά.

I αλεπύ βρίκε κατάλιλι τιν περίςταςι κι άρχιςε να πετά απ' το κάρο το ένα πςάρι ίςτερα από τ'άλο όςπυ τα πέτακςε όλα· ίςτερα πίδικςε κ' ι ίδια από το κάρο.

— Ε γριά, λέι ο γέρος, ςαν έφταςε ςτο καλίβι-τυ,—νἄκςερες, τί γιακά ςυ έφερα γιά τι γύνα-ςυ.

— Κε πύ ίνε;

— Εκί, πάνο ςτο κάρο. Εκί ίνε κε τα πςάρια κε ο γιακάς.

Ζίγοςε ι γριά το κάρο—ύτε γιακάς, ύτε πςάρι.

Τότε μονάχα κατάλαβε ο γέρος, ότι ι αλεπύ δεν ίταν πςόφια. Λιπιθίκανε πολί, μα δε μπορύςαν να κάνυν τίποτα.

Πιός πός ιποδέχτικε το χιμόνα.

I νιχτερίδες κρίφτικαν ςτις κυφάλες τον δέντρον, ςτις ςτέγες τον ςπιτιόν. Κρεμάςτικαν απ' τα πόδια με τα κεφάλια κάτο κε κιμύντε. Ετςι θα κιμιθύν ός τιν άνικςι.

Ο ςκαντζόχιρος ςκεπάςτικε με κςερά φίλα. I βάτραχι χόθικαν ςτα βρία κε κιμύντε.

Ι αρκύδα ι στραβοπόδαρι το καλοκέρι κε το χινόπορο έφαγε πολί κε πάχινε. Γιά το χιμόνα έφτιασε φολιά κε κιμίθικε. Το χιόνι σκέπασε τι φολιά κε έτσι έγινε ι κατικία-τις πιό ζεστί.

Ο σκίυρος άλακσε τι γύνα-τυ, διόρθοσε τι φολιά-τυ, έστροσε μέσα κσερά φίλα κε βρία, γιά να ίνε πιό ζεστί.

Ι αλεπύ το ίδιο, ετίμασε κε αφτί μαλακό ζεστό στρόμα από φίλα μέσα στι φολιά-τις.

Μονάχα ο λίκος ο άστεγος άσχιμα τιν έχι. Γιρίζι όλι τι νίχτα μέσα στα κρία κε τις παγονιές τραγυδόντας τα λικίσια τραγύδια-τυ.

Τα γράματα τυ δάσυς.

Ο μπάρμπα-Νικόλας ζύσε μέσα στο δάσος. Ιταν φίλακας. Μιά φορά ο Γριγόρις παρακάλεσε το μπάρμπα-Νικόλα να τον πάρι μαζί-τυ στο δάσος.

Πιγέναν απ' το δρόμο. Πριν από λίγο ίχε πέσι χιόνι.

Ο μπάρμπα-Νικόλας κίταζε γίρο.

— Γιά δες εκί, — λέι ο μπάρμπας — πόσι λαγί βρίσκυν τροφί το χιμόνα δίπλα στ' αλόνι.

Κιτάζι ο Γριγόρις: λαγός πυθενά.

— Κε πός το κςέρις, μπάρμπα;

— Απ' τα χνάρια.

Μπίκαν στο δάςος. Εφτασαν στο φιλάκιο. Ο Μύργος πέζι δίπλα στιν καλίβα. Οζμίζετε το χιόνι, αλιχτά παραπονιάρικα.

Ο μπάρμπα-Νικόλας λέι.

— Τί τρέχι Μύργο; Μίπος στιν όρα πυ έλιπα μας επιςκέφτικαν λίκι; Κε βέβεα μας επιςκέφτικαν.

— Κι από πύ το κςέρις; — ροτάι ο Γριγόρις.

— Μα εγό κςέρο καλά τα γράματα τυ δάςυς.

— Τί γράματα τυ δάςυς;

— Βλέπις, έπεςε φρέςκο χιόνι. Κι άμα περάςι κανίς πάνο απ' το χιόνι, μένυνε χνάρια. Αφτά ίνε τα γράματα τυ δάςυς. Να κίτα εκί! Βλέπις τα χνάρια; Μιάζυνε με χνάρια ςκιλιύ, μονάχα πυ ίνε μεγαλίτερα. Ινε χνάρια λίκυ. Κε να πιό εκί, χνάρια, πυ μιάζυν με θιλιές. Ινε τα χνάρια τυ λαγύ. Πέρα εκί φένοντε χνάρια, πυ μιάζυν με μικρύς σταβρύς. Από κι πέραςαν κοράκια.

— Κε τί ςυ χριάζοντε να τα κςέρις;

— Πός; Τα χνάρια μπορύν να ςε βοιθίςυν να φιλαχτίς από τα θεριά. Με τα χνάρια

μπορίς να βρις τ' αγριμία κε να τα κινιγίςις. Βλέπις, πύ πάνε τα χνάρια-τυς κε τα ακολυθάς.

Οπιος κςέρι τα γράματα τυ δάςυς δε φοβάτε καθόλυ μέςα ςτο δάςος. Αφτό ίνε όπος το βιβλίο γιά το γραματιζμένο: κίτα κε διάβαζε.

Στις πςιχρές χόρες.

Μακριά, ςτο βορά, ζι ο Ικβάς, ο μικρός εςκιμόος. Κςιπνά προί-προί μές' το χιονένιοτυ ςπίτι. Στι μέςι τυ ςπιτιύ αφτύ μέςα ςτο πιάτο κέι το πάχος τις φόκιας. Ι φλόγα-τυ φοτίζι κε ζεςτένι. Ι μάνα τυ Ικβά μαγιρέβι πάνο ςτι φοτιά.

Ο Ικβάς ςικόθικε από τιν αρκυδογύνα, όπυ κιμόταν. Φόρεςε το γυνένιο ρύχο-τυ: παντελόνι, ζακέτο κε καπέλο — όλα ραμένα μαζί. Ο Ικβάς ςίκοςε το γυνένιο μπερτέ, πυ τον έχυν γιά πόρτα κε ςίρθικε αρκυδιςτά με τα τέςερα πάνο ςτο μακρί διάδρομο τυ ςπιτιύ. Σικόθικε κε το ςκιλί κε έτρεκςε κςοπίςο-τυ.

Βγίκαν κε ι διό-τυς έκςο ςτυς πάγυς. Κρίο κε ςκοτάδι παντύ.

Σ' αφτό τον τόπο το χιμόνα ο ίλιος γιά ολόκλιρυς μίνες δε φένετε. Το καλοκέρι όμος

ο ίλιος, γιά κάμποςυς μίνες δε βαςιλέβι καθόλυ.

Στα μέρι αφτα δέντρα δε θα δίτε πυθενά. Γι' αφτό κε ο πατέρας τυ Ικβά χτίζι το ςπίτι-τυς από χιόνι.

Το καλοκέρι ςτίνυν δερμάτινο τςαντίρι.

Στιν τύντρα.

Πέρα μακριά, ςτο βορά, κοντά ςτιν κρία θάλαςα απλόνετε ι εριμικί τύντρα. Στα μέρι

αφτά βαςτά πολί ο βαρίς χιμόνας. Οπυ κι αν γιρίςις το μάτι, παντύ ολόλεφκο χιόνι. Πολί ςπάνια θα τίχι να δις κε κανένα χαμόδεντρο. Ι άνθροπι ζύνε μακριά ο ένας από τον άλον.

Ι κάτικι τις τύντρας τρέφυν ελάφια. Το ελάφι βρίςκι μόνο-τυ τιν τροφί-τυ κάτο απ' το

χιόνι. Κε ι τροφί-τυ ίνε τα λαφόφικα, όπος τα λένε. Κι άμα τα φίκια αφτά τελιόςυν, κε τα ελάφια-τυς δεν έχυν πιά τίποτε να φάνε, ςικόνοντε ι άνθροπι κε μαζί με τα κοπάδια-τυς κυβαλιύντε ς' άλον τόπο.

Ι άνθροπι τις τύντρας έχυν γιά τροφί-τυς το ελαφίςιο κρέας κε το ελαφίςιο γάλα. Μα κε απ' το δέρμα-τυς φτιάνυν τα ρύχα, πυ φορύν. Με τα ελάφια τακςιδέβυν πάνο στο παχί χιόνι τις τύντρας.

Δίςκολι θα ίταν ι ζοί στιν τύντρα δίχος το λάφι.

Ανάμεςα ςτυς πάγυς.

Στο μακρινό βορά απλόνετε ι κρία θάλαςα, πυ ίνε ςκεπαζμένι με εόνιο πάγο.

Ι άνθροπι αποφάςιςαν να μελετίςυν τι χόρα αφτι, ν' ανίκςυν δρόμο ανάμεςα ςτυς πάγυς. Πολί άνθροπι κε καράβια καταςτράφικαν.

Επιτα αποφάςιςαν να πάνε ςτο βορά με αερόπλιο — πιδαλιυχύμενο. Το πιδαλιυχύμενό-τυς τὄπιαςε μπόρα. Κινδίνεβε να πέςι, να καταςτραφί. Τότε απ' το πιδαλιυχύμενο ι άνθροπι έςτιλαν με το ράδιο τιν ίδιςι: — ςόςτε-μας! χανόμαςτε!

Το παγοθραφςτικό-μας «Κράςιν» κςεκίνιςε γιά να ςόςι τυς ανθρόπυς.

Τραβά γιά το μακρινό βορά. Οπυ κι αν ρίκςις το μάτι-ςυ, παντύ πάγι. Κε όςο προχορά το «Κράςιν», τόςο πιό χοντρός ίνε ο πάγος, τόςο πιό δίςκολα ανίγι το δρόμο.

Απ' το βαπόρι έςτιλαν ένα αεροπλάνο. Το αεροπλάνο πέτακςε πάνο απ' τις παγομένες εχτάςις, γιά να βρι τυς ανθρόπυς, πυ κινδινέβανε.

Τέλος, από το αεροπλάνο ίδαν πάνο ςτον πάγο τυς ανθρόπυς. Ιταν ζοντανί, κυνύντανε. Τυς έρικςαν από το αεροπλάνο τρόφιμα. Ιδοπίιςαν με το ράδιο το παγοθραφςτικό «Κράςιν» να έρθι γλίγορα να ςόςι τυς ανθρόπυς. Κςανάρχιςε πάλι το βαπόρι να παλέβι με τυς πάγυς, γιά να ανίκςι δρόμο.

Τέλος κατάφερε το «Κράςιν» να φτάςι κε να γλιτόςι τυς ανθρόπυς.

Στις θερμές χόρες.

Ιπάρχυν χόρες, όπυ όλον το χρόνο κάνι ζέστι. Στα δάσι φιτρόνυν πολί πσιλά δέντρα πυ δίνυν πολί μεγάλυς καρπύς. Τα δέντρα αφτά όλο το χρόνο ίνε σκεπαζμένα με φίλα.

Στα δάσι αφτά ζύνε λογιό-λογιό πυλιά, φίδια κε θεριά: λεοπάρδαλες, ελέφαντες, πίθικι.

Στις θερμές χόρες φιτρόνυν μπαναniές, λε-

μονιές, δέντρα, πυ δίνυν καφέ κε θάμνι, πυ δίνυν τσάι.

Στις θερμές όμος χόρες ιπάρχυν κε τέτιι τόπι, όπυ χρόνια ολόκλιρα δεν πέφτι βροχί. Στυς τόπυς αφτύς ύτε δέντρα φιτρόνυν, ύτε φιτά.

Ι γί-τυς όλι ίνε ςκεπαζμένι με άμο. Τυς τόπυς αφτύς τυς λεν έριμες.

Ι μαιμύ.

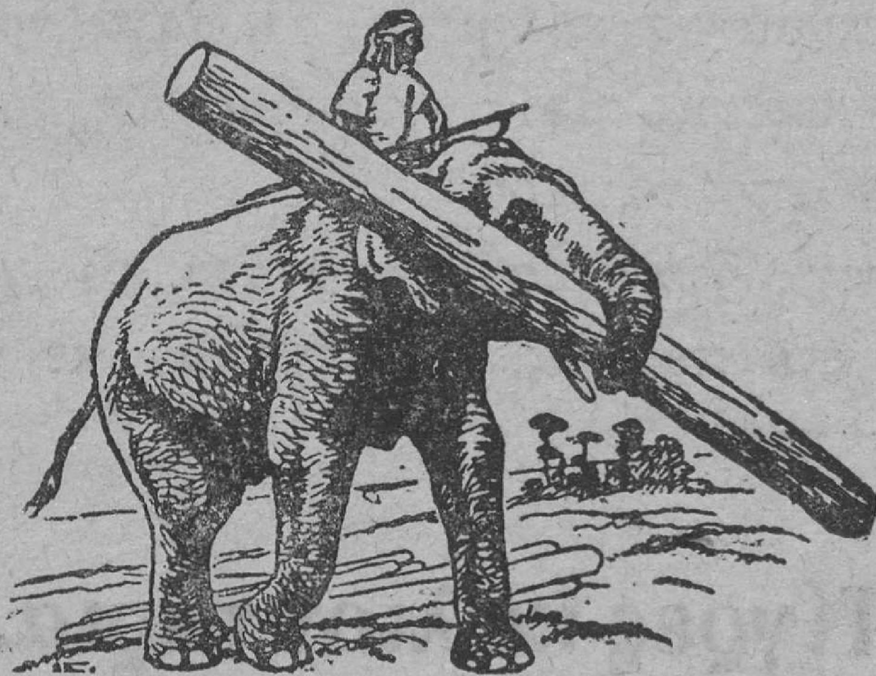
Μικρύλι μαιμυδάκι
από τιν Αφρικί
κυβάλιςε ένας νάφτις
μές' ςε μικρό κλυβί.
Το λιόνι το μεράκι.
Τις νίχτες δεν κιμάτε,
το άτιχο μοράκι,
κε όλο ςιλογάτε:
— Στα δέντρα ςκαρφαλόνι
ελέφθερι ι γενιά-μυ,
λέφθερα μεγαλόνι
κ' εγό εδό! αλιά-μυ!

Φρύτα; όρεχςι νἄχις
κι απ' όλα τα καλά,
κι ανθρόπυς δε θα λάχις
ποτές-συ, πυθενά.

Ι καμίλα.

Στιν έριμο σπάνια βρίςκις μέρος, πυ νἄχι νερό. Εκί μόνο κοντά ςτο νερό μπορύν κε φιτρόνυν χόρτα κε δέντρα.

Στα έριμα αφτά μέρι ι άνθροπι χριςιμοπιύν τιν καμίλα. Αφτί αντέχι πολί ςε όλα. Μπορί κάμποςες μέρες να κάνι δίχος φαί κε δίχος νερό. Κυβαλάι ςτι ράχι-τις φορτία κε ανθρόπυς.

Ο ελέφαντας.

Ο ελέφαντας ζι ςτις θερμές χόρες μέςα ςτα πικνά δάςι. Ινε πολί μεγάλο ζόο ο ελέφαντας, κι οςτόςο ο άνθροπος τον ιμέρεπςε. Ο ίμερος ελέφαντας ίνε καλός βοιθός τυ ανθρόπυ. Κυβαλά βαριά φορτία. Με τιν προβοςκίδα-τυ κςεριζόνι δέντρα, ςικόνι πολί βαριά δοκάρια.

Ι ελεφαντίνα κε το ελεφαντόπυλο.

Ι κινιγί κινιγύςαν μιά ελεφαντίνα. Ι ελεφαντίνα έφεβγε μαζί με το μικρό-τις. Τέλος έφταςαν κοντά ς' ένα βαθί ποτάμι. Ι ελεφαντίνα ςίκοςε με τιν προβοςκίδα-τις το μικρό, μπίκε ςτο νερό κε άρχιςε να κολιμπάι. Το ελεφαντόπυλο το φοβόταν το νερό. Δεν ίκςερε ακόμα να κολιμπάι. Ι μάνα όμος όλι τιν όρα κρατύςε με τιν προβοςκίδα το μορότις πάνο από το νερό.

Ι κινιγί, όταν ίδαν τιν αγάπι, πυ ίχε ι ελεφαντίνα ςτο πεδί-τις, τι λιπίθικαν κε δεν τιν κινίγιςαν πιά.

Τίγρες κε λιοντάρια.

Στις θερμές τις χόρες ζύνε τίγρες κε λιοντάρια. Ι τίγρες κε τα λιοντάρια ίνε ζόα ςαρκοφάγα: τρέφοντε με άλα ζόα. Το λιοντάρι ίνε ζόο πολί δινατό. Με ένα χτίπιμα τυ ποδιύ-τυ μπορί να ςκοτόςι βόδι. Ι τίγρι ίνε κι αφτί πολί δινατί κε άγρια.

Ι τίγρες κε τα λιοντάρια μιάζυν πολί με τι

γάτα-μας. Πιδύν πάνο ςτι λία-τυς, έτςι όπος ι γάτα πάνο ςτο ποντίκι.

Δίςκολα μπορί κανίς να φιλάκςι το κοπάδι απ᾽ αφτά τα ςαρκοφάγα.

Τα μορά τον θεριόν.

Γενίςανε ι μεγάλες αρκύδες ςτο κλυβί,
έκαναν αρκυδάκια κε δίχος τι μαμί.
Τ᾽ αρκύδια φρόνιμα πεδιά
δεν παν καθόλυ μακριά.
Πέρνυν γάλα το πυρνό,
γάλα κε το βραδινό.

Μα ι τίγριςες μανάδες
δεν τυς θέλυν τυς μπελάδες.
Σα γενίςαν τα τιγράκια,
διόχνυν τα τιφλά ςκιλάκια
κε τι μάνα-τυς τι φέρνυν
ςτο κλυβί, γιά να βιζένυν
τα δικά-τυς τα τιγράκια.

Χόριζμα δεν τα χορίζι
κ᾽ ίνε πάντα μονιαζμένα,
τρόνε, πέζυν κε γλεντύνε:
ι μαιμύ κε το γατάκι
κε το ριγοτό; — Τιγράκι.

Ι άγριι ςινκενίς.

— Πάμε στο ζοολογικό κίπο, — λέι μιά μέρα ο οδιγός τον πιονιέρον Μιχάλις, — θα ςας δίκςο τυς ςινκενίς τον ςπιτικόν-μας ζόον.

Πίγαν τα πεδιά στο ζοολογικό κίπο. Ο Μιχάλις τυς έφερε μπροςτά ς' ένα αγριό-ταβρο.

— Με πιόνα μιάζι;

— Με τιν αγελάδα — απάντιςαν όλα μαζί τα πεδιά.

— Αφτός εδό πιανύ ςινκενίς νἄνε; — Κε ο Μιχάλις έδικςε το ζέβρο.

— Τυ αλόγυ, — ίπαν τα πεδιά.

— Κι αφτί ίνε ι ςινκενίς τυ Μύργυ — ι λίκι.

— Νε, μιάζυν. Μόνο πυ ο Μύργος ίνε φίλος-μας, ενό ο λίκος ίνε εχθρός-μας.

Το θιλικό λιοντάρι άπλοςε το νιχάτο πόδι-τυ κ' ι τίγρι έδικςε τα δόντια-τις.

— Μιάζυνε με τι γατύλα-μας τι Μύρκα, μόνο πυ δεν ίνε τόςο χαδιάρικα.

Ο μικρός Τομ.

Ο μικρύλις Τομ ποτέ-τυ
χαρά δεν ίδε, δε γελά.
Ο ίλιος κέι το κορμί-τυ
ςτυ αφέντι τι βαριά δυλιά.

Παλάτια έχι ο αφέντις
κ' ι νέγρι ζύνε ςτι ςκλαβιά.
Ι βίτςες ίνε γιά το νέγρο,
πυ πάντα ςκάφτι κε πινά.

Μι λιζμονίς τ' αδέρφια-ςυ.

Γιά το μάβρο-τις πεδί
ι μανύλα τραγυδί:
— Μεγάλοσε πεδί-μυ.
Δεν ίςε μοναχό.
Αδέρφια κι άλα έχις
ςτον κόζμο-μας αφτό.
Εςί θα μεγαλόςις
κι απ' τι ςκλιρί-μας τι ςκλαβιά
γοργά να μας γλιτόςις
μαζί με τ' άλα τα πεδιά.
Κιμίςυ με χαρά.

Γιά το κίτρινο πεδί
ι μανύλα τραγυδί:
Μεγάλοσε πεδί-μυ.
Δεν ίςε μοναχό.
Αδέρφια κι άλα έχις

ςτον κόζμο-μας αφτό.
Μές' ςτον καπνό, ςτι φλόγα
μαζί-ςυ θα βρεθύν.
Κιμίςυ πιά πεδί-μυ
κιμίςυ Γυ-Αν-Τυν.

Κε γιό το άςπρο-τις πεδί
πάλι ι μάνα τραγυδί:
— γλικά ςε νανυρίζο
πεδί-μυ τριφερό.
Μι λιζμονάς τ' αδέρφια,
πυ ζύνε ςτο ζιγό.
Αντάμα ςα βρεθίτε
ςτι φλόγα, ςτον καπνό,
μαζί-τυς να χτιπίςις
τον άνομο εχθρό.
Κιμίςυ νάνι-νάνι
γλικά ςε τραγυδό.

Ιρθε ι άνικςι.

Ιρθε ι άνικςι, πεδιά,
βρίςκετε όπυ κι αν βρεθίτε.
Στα λυλύδια, ςτα κλαδιά,
ςτρέπςετε γιά να τι δίτε,
κε με πρόςχαρι καρδιά
«Ιρθε ι άνικςι» να πίτε,
«Ιρθε ι Ανικςι, πεδιά».

Τα πυλάκια κελαιδύν,
μετακςόμαλα τ' αρνάκια
ςτα βυνά χοροπιδύν,
με χαρές κε πεχνιδάκια,
κε γεμίζυν τα κλαδιά
από τυ καρπύ τ' ανθάκια.
Ιρθε ι άνικςι πεδιά.

I άνικςι ςτο παράθιρο.

Εκςο απ' το παράθιρο κρίο, άςχιμος κερός. Γιμνί όλι ι θάμνι, γιμνά κε τα δέντρα. Οςτόςο μέςα ςτα μπυκαλάκια-μας, τα γιομάτα νερό, έχυμε ολάκερο περιβόλι, ςα να ίνε άνικςι. Κιτάζυν κατά το παράθιρο τα χριςοπά ςκυλαρίκια τυ ςκλίθρυ, τα φιλαράκια τις παςχαλιάς κε τα κολιτςιδιάρικα φιλαράκια τυ καβακιύ κε τις φλαμυριάς.

Κε ςτο κλαδάκι τις βιςινιάς άνικςαν τα μπυμπύκια κε φάνικαν τα λυλύδια.

Μεγαλόνυν δίχος χόμα.

— Μαμά διάλεκσε κε δόσε-μυ ένα κρεμίδι· Θα το φιτέπσο,—ίπε ο Νάκις.

Διάλεκσε ι μαμά-τυ ένα καλό κρεμίδι. Ο Νάκις έχισε νερό μέσα σ' ένα γιάλινο βαζάκι κε έβαλε το κρεμίδι στιν άκρι τυ βάζυ.

Το ίδε ι γιαγιά, κυνά το κεφάλι κε γελά. Χαρά στο περιβόλι. Μορέ δυλεφτίς, πυ συ ίνε αφτός ο Νάκις. Φίτεπσε δίχος χόμα το κρεμίδι μέσα στο νερό. Περίμενε τόρα σοδιά.

Ιστερα από τρις μέρες το κρεμίδι έδοσε ρίζες μέσα στο νερό κε προς τα πάνο ανέβικε ένα πράσινο βλαστάρι. Το πράσινο βλαστάρι τραβά κατά το φος κε μέσα απ' το βλασταράκι τινάχτικαν φιλαράκια σα βέλι.

Μέρα με τι μέρα τα βέλι αφτά γίνοντε ολοένα κε πιό δινατά. Πίνυν καθαρό νερό απ' το βάζο ι άσπρες ριζίτσες-τυ. Ο Νάκις χέρετε.

— Κίτα, γιαγιά, πός μεγαλόνι το κρεμίδι πάνο απ' το νερό.

Θαμάζι ι γιαγιά, κυνά το κεφάλι.

— Μορέ τί έκσιπνος πυ ίσε Νάκι. Εγό δέν τὄκσερα, πος μπορί το κρεμίδι να φιτρόσι πάνο απ' το νερό, δίχος χόμα.

I μέρα γίνετε ολοένα μεγαλίτερι.

Ο ίλιος μέρα με τι μέρα ανεβένι ολοένα κε πιό πςιλά ςτον υρανό κε ζεςτένι πιό πολί. Το κατάβραδο κάνι πςίχρα κι από τις ςτέγες κρέμοντε μακριά κρύςταλα. Ζεςτένι ο ίλιος κε τα κρύςταλα λιόνυν.

Ι μέρες γίνοντε ολοένα κε πιό μεγάλες.

Ι νίχτα ίνε πιό μεγάλι ςτις αρχές τυ χιμόνα. Αργότερα όμος ο ίλιος τις πέρνι κάθε μέρα κε από λίγα λεπτά. Ανατέλι νορίτερα, βαςιλέβι πιό αργά.

Νά, ίρθε κιόλας ο Μάρτις. Στις 21 τυ Μάρτι ι μέρα έγινε ίςι με τι νίχτα: 12 όρες έχι ι μέρα, 12 κε ι νίχτα.

Το χιόνι λιόνι πιά.

Το χιόνι λιόνι πιά.
Ι άνικςι μιρίζι.
Κιλύνε τα νερά
κ' ι γί-μας πραςινίζι.
Γελά ο υρανός.
Τ' αιδόνια κελαιδύνε.
Ο ίλιος ίν' ζεςτός
κε μπόρες δε φιςύνε.

Χελιδόνι γίριςε, καλοκέρι μίριςε.

Πάι, έλιοςε το χιόνι,
έφταςε το χελιδόνι
κε το βλέπι το πεδί
κε πιδά κε τραγυδί.
«Χελιδόνι γίριςε
καλοκέρι μίριςε».

Ι γριά ι ζαρομένι
τον καλό κερό προζμένι.
«Ιρθε — λέι το πυλί,
με τιν όρα τιν καλί».
Χελιδόνι γίριςε
καλοκέρι μίριςε.

Ο βοςκός, πυ δε θ' αργίςι
το χιμάδι-τυ ν' αφίςι,
με τα πρόβατα μιλί.
Το βυνό μας προςκαλί
Χελιδόνι γίριςε
καλοκέρι μίριςε.

Ερχετε ι άνικςι.

Ερχετε ι άνικςι. Φέρνι μαζί-τις κε φροντίδες: να οργοθί το νιατό, να ςπαρθύν τα ςιτιρά.

Ολι χέροντε, πυ έρχετε ι άνικςι.

Στο κολχόζι-μας τόρα όλο γιά τιν ανικςιάτικι ςπορά μιλύν.

Να ςπίρυμε το γλιγορότερο, να μιν αφίςυμε να χαθί ύτε μιά μέρα.

Το ςπόρο τον έχυμε κιόλας έτιμο—καθα-

ριζμένο, χοντρό. Μονάχα πυ δεν εκςετάςαμε ακόμα όλες τις ςπαρτικές μιχανές. Πρέπι να τις εκςετάςυμε γλίγορα, γιά να μι χαθί ύτε μιά μέρα στι νέα ςπορά.

Ερχετε ι άνικςι, δεν περιμένι πιά τυς αν-θρόπυς.

Πάνο ςτον πάγο.

Ελιοςε ο πάγος ςτο ποτάμι. Βυίζυν τα νερά. Ι πάγι ςοριάζοντε ο ένας πάνο ςτον άλο.

Νά ένας πάγος, πυ πλέι. Πάνο ςτον πάγο κάθετε ένα ςκιλί. Αρχιςε ο πάγος να πλέι κατά τιν όχθι. Ο κόζμος κιτάι το ςκιλί.

Σε λίγο τα νερά φέρανε τον πάγο ςτι μέςι τυ ποταμύ. Κε πίςο απ' το χοριό ο ποταμός αλάζι δρόμο. Τα νερά κςανά φέρανε τον πά-γο κοντά ςτιν όχθι.

Μόλις οζμίςτικε το ςκιλί χόμα, αμέςος ρί-χτικε ςτο νερό κε κολιμπόντας έφταςε ςτιν ακροποταμιά.

Βγίκε ςε ςτεγνό μέρος, τινάχτικε κε τὄβα-λε ςτα πόδια. Σε λίγο χάθικε απ' τα μά-τια-μας.

I μιγδαλιά.

I νιφύλα ι μιγδαλιά
έβαλε τα νιφικά-τις
κε μιά γέρικι ελιά
καμαρόνι τα πρικιά-τις.

Μιγαδαλιά-μυ, μιγαδαλιά,
άκυ-με κε με, να ζίςις
γιατί βιάςτικες ν' ανθίςις;
δε φοβάςε τι χιονιά!

Ακυ μένα πΰχο χρόνια.
Μα ι καλί-μας μιγδαλιά
εςτολίςτικε διπλά
με λυλύδια κε με χιόνια.

Το γλιτόςανε.

— Κύλα, πάμε ςτο ποτάμι˙ ο πάγος άρχιςε κιόλας να τρίζι κιπέρα —λέγι ο Βάςος τις αδελφίς-τυ.

Ετρεκςε ι Κύλα, μα κςέχαςε να κλίςι τιν αβλόπορτα.

Νά κε το ποτάμι... φύςκοςε, έγινε μαβί...

Τρίζι ο πάγος˙ τραχ, τραχ. Σε πολά μέρι φένοντε πάνο ςτον πάγο κάτι μάβρες ςχιζματιές.

Κιτά ι Κύλα πός μαζέβοντε ι πάγι κε γλιςτρά ο ένας πάνο ςτον άλον...

Κςάφνυ βλέπι ι Κύλα: κάπιος τρέχι απ' το βυναλάκι.

—Κίτα, Βάςο, ίνε το μοςκάρι-μας, ι Μετακςία,—φονάζι ι Κύλα.—Κίτα, ίςια ςτο ποτάμι τρέχι...

Τρέχι το μοςκάρι ίςια ςτο ποτάμι κε πίςο απ' αφτό τρέχι το ςκιλί κε γαβγίζι... Κε το μοςκάρι τρέχι γιά να μιν το δανκάςι. Νά-το, ίρθε κιόλας πολί κοντά ςτο ποτάμι.

Κιτάι ι Κύλα κε τί να δί: ι Μετακςία όρμιςε απ' τιν όχθι κε πίγε κε ςτάθικε πάνο ς' ένα κομάτι πάγο.

Ο πάγος, όπυ ςτεκόταν ι Μετακςία, έτριкςε κε γίρο-γίρο φάνικε νερό...

—Θα πάρι μαζί-τυ ο πάγος το μοςκάριμας—φόνακςε ο Βάςος.

Ο πάγος πλέι ολοένα κε πιό μακριά. Κ' ι Μετακςία μυνκρίζι λιπιτερά.

Κίτακςε γίρο ο Βάςος κε βλέπι: κοντά ςτιν όχθι ίνε ένα δέντρο, πυ τα κλαδιά-τυ γέρνυν πάνο απ' το ποτάμι. Πίδικςε πάνο ςτο πιό χαμιλό κλαδί.

—Κύλα, — φονάζι. — Φέρε γλίγορα το γάτζο... Νά-τον, εκί δίπλα ςτιν όχθι ίνε.

Αδρακςε ο Βάςος το γάτζο, πίδικςε απ' το κλαδί ςτον πάγο, κοντά ςτιν Μετακςία κε κάρφοςε το . γάτζο ςτο δέντρο. Σινκέντροςε όλες-τυ τις δινάμις, κρατά γερά το γάτζο με το ένα χέρι κε με το άλο ςκυντά τι Μετακςία προς τιν όχθι.

Επιαςε κ' ι Κύλα τι Μετακςία κε τιν έςιρε ςτιν όχθι δίπλα-τις. Ανκαλιάζι το αγαπιμένο-τις το μοςκάρι. Κ' εκίνο τι χαιδέβι, γλίφοντας τα χέρια κε το πρόςοπό-τις κε μυνκρίζι ςιγανά. Ινε εφχαριςτιμένο.

Ο Μπάρμπα-Μαξάι κε ι λαγί.

Μιά μέρα πίγενα με βάρκα ςτο ποτάμι,
γιά να μαζέπςο κςίλα. Τί πολά
τιν άνικςι, πυ κατεβάζι το ποτάμι,
κιλόντας φυςκομένα τα νερά.
Πιγένο κε μαζέβο. Το νερό φυςκόνι.
Μπροςτά-μυ βρέθικε νιςί μικρό.
Τραβό κυπί κ' ι βάρκα-μυ γοργά ςιμόνι.

Πολύς λαγύς απάνο-τυ κιτό.
Κυνύνε ι λαγί τα μακριά τ' αφτιά-τυς.
Αρπάζο τότες έναν απ' τ' αφτί.
Κυμάντο έδοςα στιν άλι τι γενιά-τυς:
Εςίς ορίστε μέςα μοναχί!
Πιδίςαν ι λαγί στι βάρκα τρομαγμένι.
Δεν πρόφταςαν να κάτςυνε καλά
κε νά μεγάλο ένα κίμα ανεβένι,
βυλιάζι το νιςί μές' στα νερά.
—Κιτάτε τόρα! —ίπα τότε στυς λαγύς-μυ.
Ν' ακύτε τον Μαζάι τον παπύ.
Γιά να ςας πάρο αν δεν τὄκοφτε ο νύς-μυ,
θα ίςαςτε στον πάτο τυ νερύ.
Σαν ίρθα στι στεριά τι βάρκα-μυ αράζο...
—Πιδίκςτε, να μι μίνετε στιγμί,
στυς στραβοπόδαρυς λαγύς-μυ πιά φονάζο.
Πιδύν κε φέβγυν όλι-τυς μαζί.
Τυς λέο. —Πιό γοργά τρεχάτε, να γ λιτόςτε.

Να μπίτε σε χαμόδεντρα πιχτά.
Μα το χιμόνα πάλι μπρός-μυ μι βρεθίτε.
Θα σιμαδέπσο — μπαμ! Θα σκοτοθίτε... Ααααχ!

Ι φίλακές-μας.

Πιός μας βοιθά στον αγόνα γιά τι σοδιά; Ι άγριπνι φτεροτί-μας φίλακες: τα χελιδόνια, ι σπίνι, τα τριποκάριδα, τα πσαρόνια.

Τα πυλιά αφτά τρόνε τις βλαβερές κάμπιες κε τα βλαβερά έντομα. Νά γιά πιύς φτιάσαμε γερές φολιές.

Ο παπαγάλος.

Ο παπύλις ίχε έναν παπαγάλο, πυ τον έμαθε να μιλά. Σιχνά πίγενε στο σπίτι τυ παπύλι το πεδάκι τυ γίτονα γιά ν' ακύσι το θαμαστό πυλί. Οταν ροτύσε ο παπύλις:

— Πύ ίσε, παπαγάλε; Ο παπαγάλος αμέσος φόναζε:

— Εδό ίμε παπύλι!

Μιά μέρα ο γέρος έλιπε απ' το σπίτι. Το πεδάκι τυ γίτονα πίγε πάλι στυ παπύλι. Οταν ίδε, πος δεν ίταν πσιχί στο σπίτι, αποφάσισε να κλέπσι το σπάνιο πυλί. Τον έπιασε, λιπόν, κε τον έβαλε στιν τσέπι-τυ.

Τι ςτιγμί όμος αφτί, να κε μπένι ο παπύλις.

— Πύ ίςε, παπαγάλε; — ροτά.

— Εδό ίμε, παπύλι, — φόνακςε μ᾽ όλι τι δίναμί-τυ ο παπαγάλος μέςα απ᾽ τιν τςέπι τυ κλέφτι.

Πιός θα το βρι.

Φτεροτύς μυςαφιρέυς περιμένυν τα πεδιά,

κε τυς φτιάςανε ςπιτάκι, αχ, πυ ίταν μιά χαρά.

Περιμένυν κε ςτο τέλος, να ι άνιξι ςιμόνι...

κ᾽ έτςι βλέπυν να προβάλι μιάν ιμέραν το...

Σε λίγο έρχετε ι άνιξι.

Πεδιά, φροντίστε τα φωλιά.

I γερανί πετύνε.

Νά ι άνικςι πιά ίρθε.
Πραςινίζυν τα κλαδιά.
Να ι γερανί πετύνε.
Κελαρίζυν τα νερά.
Μυςαφίριδες θὰρθύνε
κε θα χτίςυνε φολιές
κι όλι μέρα θα ςκορπύνε
τραγυδάκια κε φονές.

I φίλακες.

Πίγαν τα πεδιά ςτο μελίςι. Σίκοςαν το καπάκι μιάς κιπςέλις κε λένε.

— Τί παράκςενος πυ ίνε ο παπύς! Δε βάζι φίλακες να φιλάγυν το μέλι.

Δίπλα-τυς πέτακςε μιά μέλιςα.

— Ζυ-ζυ-ζυ, κιτάζο παντύ!

— Ζυ-ζυ-ζυ, θα το πο τυ παπύ!

— Ζυ-ζυ-ζυ, θα ςε κεντρίςο ςτι μίτι.

Ιςτερα απ' τιν πρότι μέλιςα πέτακςε δέφτερι, τρίτι, ολάκερο κοπάδι.

Φοβίθικαν τα πεδιά κε φίγανε. Το μέλι ίνε καλό, μα έχι πολύς φίλακες. Πετύν κε φονάζυν.

— Θα το πο, θα το πο, θα το πο!

Ι βάτραχι.

Ιμαςτ' εμίς ι βαθραχί,
τις ρεματιάς ι μυςιχί
πυ με τον όμορφο χερό,
εδό ςτο γάργαρο νερό,
όλο μιλύμε,
χαςχογελύμε,
χα χα, χα-χα, χα χα χα,
μπάχα, μπάχαχα, χυά.
Ι γλόςες-μας τινάζοντε,
χε νά, χυνύπια αρπάζοντε,
μέλιςες χε ςαλινχάρια,
μίγες νόςτιμες, ςχαθάρια.
Κ' ίςτερα πάλι χορταζμένι
ςχάμε τα γέλια ςα μεθιζμένι
χα χα, χα χα, χα χα χα,
μπάχα, μπάχαχα, χυά.

Τον πςέφτι δεν τον πιςτέβυν χι όταν αχόμα λέι αλίθια.

Ενα πεδί φίλαγε πρόβατα. Κςάφνυ έτςι, ςτ' αςτία τάχα, άρχιςε να φονάζι: — Βοίθια! Λίχος! Λίχος!

Ετρεχςαν ι χοριχί χε ίδαν, πος τυς γέλαςε·
Τὄχανε δέφτερι φορά, τρίτι. Μιά φορά ίρθε ςτ' αλίθια λίχος ςτο χοπάδι. Το πεδί άρχιςε να φονάζι. — Βοίθια! Βοίθια! Λίχος!

I χορικί ςκέφτικαν, πος κςανά τυς γελάι, — δεν πίγε κανένας. Ο λίκος βλέπι, ότι δεν ίχε να φοβιθί κανένα κε με τιν ιςιχία-τυ έςκιςε όλο το κοπάδι.

Το πςάρι.

Τα πεδιά ετίμαςαν τ' ανκίςτρια-τυς κε πίγανε ςτι λιμνύλα να πςαρέπςυν. Περίμεναν κάπυ μιά όρα — οςτόςο πςάρι δεν τςιμπύςε.

— Ας πάρυμε τ' ανκίςτρια κε ας πάμε ςε άλο μέρος.

Εκί πυ ένα απ' τα πεδιά τραβύςε να βγάλι τ' ανκίςτρι, βλέπι πος δεν έρχετε. Σα να τςιμπάι ςτα γερά· δίχος άλο θα πιάςτικε μεγάλο πςάρι. Αρχιςαν να τραβύν όλι μαζί.

— Ενα, δίο, τρία!

Το τραβίκςανε. Μα ςτιν άκρι τυ ανκιςτριύ ίταν ένα παλιοπάπυτςο όλο λάςπι. Νά-ςυ λιπόν πςάρι!

Μπίκε ςτο κολχόζι.
Μονάχος.

Στο χοριό Εγόρεφςκι ζύςε ο χορικός Θόδορος. Τον φονάκςανε μιά φορά ςτι ςινέλεφςι. Εκί τυ ίπαν:

— «Μπάρμπα-Θόδορε, έμπα ςτο κολχόζι».

— Τί να το κάνο το κολχόζι-ςας, — απαντά ο Θόδορος. — Μές' ςτο ςπίτι-μυ ίμε νικοκίρις τυ εαφτύ-μυ. Θέλο εργάζυμε, θέλο αναπάβυμε.

Κε δεν πίγε.

Ιρθε ι άνικςι. Εζεπςε ο Θόδορος το άλογό-τυ κε πίγε να οργόςι.

Οργόνι ο Θόδορος, βαρίνι πάνο ςτ' αλέτρι. Δε λιπάτε τι ράχι-τυ. Το μεςιμέρι ςτο χοράφι τυ φέρνι φαγί ο Σταθίκος — το πεδί-τυ. Το φαγί, πυ τυ φέρνι, ίνε ένα κομάτι κςερό πςομί, κε κςινά κοκινογύλια.

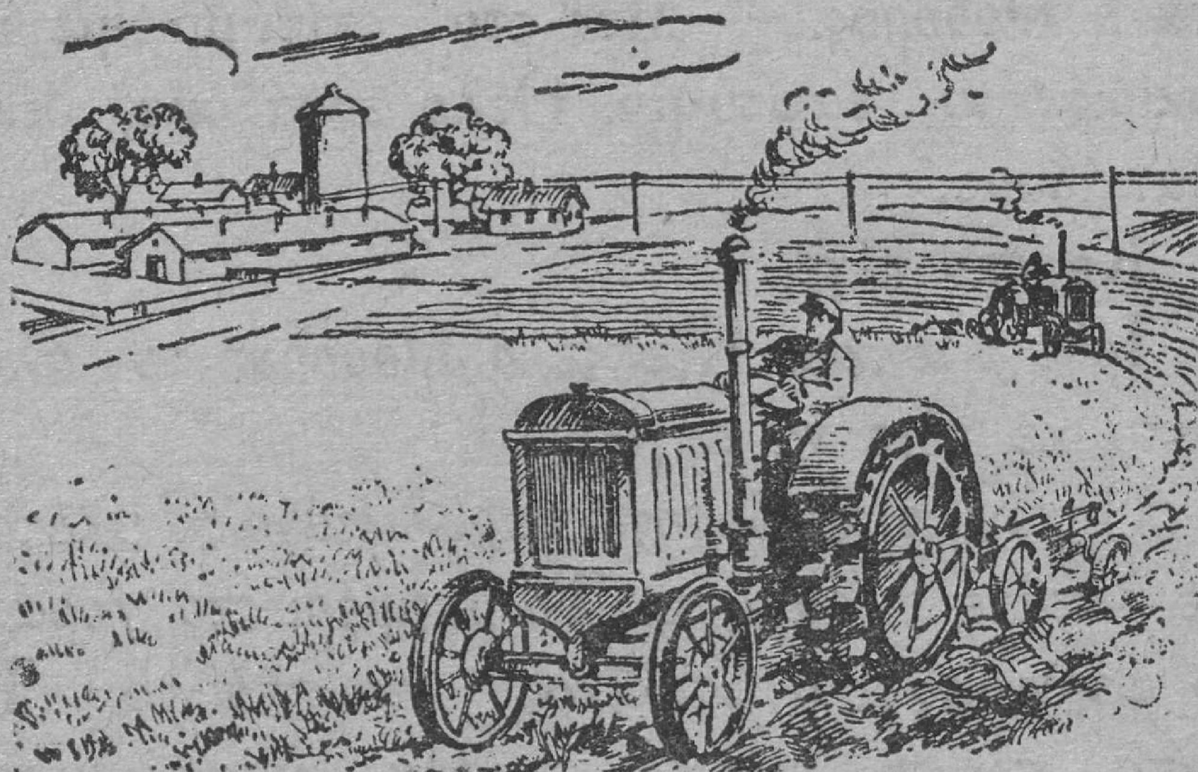
Το αλογάκι-τυ μόλις-μόλις τραβά το αλέτρι. Ι τροφί-τυ το χιμόνα ίταν ελεινί: λίγο χορτάρι με άχιρα.

Ο Θόδορος έφαγε κε πάλι καταπιάςτικε ςτι δυλιά. Μα τί μπορί να κάνι μοναχός-τυ.

Ι κολχόζνικι.

Το ίδιο πρoί βγίκε ςτι δυλιά κε το κολχόζι. Αποβραδίς ίχαν έρθι τα τράχτορα. Τιν άλι μέρα πρoί-πρoί έδεςαν ςε κάθε τράχτορο κι από ένα αλέτρι με έκςι ινιά κε άρχιςαν τι δυλιά.

Προχορύνε τα τράχτορα κε τα αλέτρια από πίςο αναςκάβυνε τι γι κε βγάζυν ζβόλυς

κι όλο βγάζυν. Το μεςιμέρι κάθιςαν ι κολχόζνικι ςτο φαί. Ι φοριτί κυζίνα τυς έφερε ςτο χοράφι ζεςτό γιόμα. Εφαγαν ι τραχτορίςτες κε τα τράχτορα κςανάρχιςαν τι δυλιά. Το βράδι ίχαν οργόςι ένα μεγάλο κομάτι γι.

Πέραςε το καλοκέρι. Ο μπάρμπα-Θόδορος μάζεπςε πολί λίγα γενίματα. Το κολχόζι όμος πίρε πλύςια ςοδιά. Ιδε ο Θόδορος, πος ςτο κολχόζι ι δυλιά ίνε πιό έφκολι κε όλι ι ζοί πιό καλί.

Τιν άνικςι ο μπάρμπα-Θόδορος μπίκε ςτο κολχόζι.

Γιά τιν κινονικί περιυςία.

Στο κολχόζι ετίμαςαν γιά τι ςπορά το ςπόρο. Τον έβαλαν ςτιν αποθίκι, κε άφιςαν τον μπάρμπα-Στέφανο να τον φιλάγι.

Ι εχθρί αποφάςιςαν να κλέπςυν το ςπόρο γιά να εμποδίςυν τι ςπορά ςτο κολχόζι.

Τί να κάνυν λιπόν, γιά να φίγι ο μπάρμπα-Στέφανος απ' τιν αποθίκι; Σχεδίαςαν να κάπςυν το ςπίτι-τυ. «Σίγυρα θα αφίςι τιν κινονικί περιυςία κε θα τρέκςι να ςόςι το ςπίτι-τυ», — ςκέφτικαν.

Οπος ςχεδίαςαν έτςι κε έκαναν. Ιταν νίχτα. Παντύ βαςίλεβε ιςιχία. Ο μπάρμπα-Στέφανος ςτο πόςτο-τυ. Ακςαφνα όμος ακύι φονές από το μέρος τυ χοριύ. Βλέπι φλόγες κε καπνό. Ο κόζμος τρέχι. Τυ φονάζυνε κε κινύ.

— Τρέχα Στέφανε, τρέχα γλίγορα, το ςπίτι-ςυ κέετε!

O Στέφανος όμος δεν το κυνά από τι θέςι-τυ. I εχθρί γελαςτίκαν. O μπάρμπα-Στέφανος δεν έτρεκςε να γλιτόςι το ςπίτι-τυ. Κάικε, βέβεα, το ςπίτι-τυ ολότελα, ςόθικε όμος ο ςπόρος τυ κολχοζιύ.

Το κολχόζι βράβεπςε το Στφέανο: τυ έφτιαςαν κενύργιο ςπίτι κε τυ έδοςαν κενύργια ρύχα, γιά ολόκλιρι τιν ικογένιά-τυ.

Λόγια κε έργα.

I εχθρί-μας προςπαθύν με κάθε τρόπο να μας εμποδίζυν να φτιάςυμε τι νέα ζοί.

Τιχένι ι κυλάκι να χόνοντε κριφά ςτο κολχόζι. Το κάνυν γιά να βλάπςυν το κολχόζι.

—

Μπίκε ένας κυλάκος αποθικάριος ςτιν κολχόζικι αποθίκι. **Στις ςινελέφςις αφτός λέι:**

— Πρέπι να κατορθόςυμε νἄχυμε μεγάλες ςοδιές ςτο κολχόζι.

Πρέπι να ςπίρυμε τα χοράφια με διαλεχτό ςπόρο.

Τί κάνι όμος;

— Θα ρίκςο ςκυπίδια ςτο διαλεγμένο ςπόρο. Θα ςπίρυν ακάθαρτο ςπόρο — ι ςοδιά θα ίνε χιρότερι.

Ενας κυλάκος ίταν αλογάς στο κολχόζι. **Λέι φοναχτά στο κολχόζι:**

— Τ' άλογα τυ κολχοζιύ πρέπι νἄνε χορτάτα, καλά φροντιζμένα, έτιμα πάντα γιά τι δυλιά. **Τί κάνι όμος;** Ταΐζι τ' άλογα άςχιμα, τα ποτίζι όχι στιν όρα-τυς κε δεν τα αφίνι να πιύν όςο θέλυν. Κλέβι τι βρόμι. Τ' άλογα λιγνέβυν κι αφτός χέρετε.

Αλος κυλάκος γένικε τραχτορίςτας. **Λέι:**

— Πρέπι να οργόςυμε τα χοράφια πριν τιν προθεζμία. Ι μπριγάντα-μας ίνε υντάρνικι. **Κε τί κάνι;** Βγάζι αλύ μιά βίδα, αλύ ένα πακςιμάδι απ' το τράχτορο. Χαλνά το τράχτορο. Δε μπορί να δυλέπςι το τράχτορο. Χαλνά ι δυλιά. Δεν οργόςανε στον κερό.

Τί έγινε μιά φορά στο κολχόζι.

Προς τα χαράματα πίγε ο αλογάς να δόςι βρόμι στ' άλογα. Μπίκε στο στάβλο, όπυ ίταν τα καλίτερα άλογα. Τί να δί. Ο στάβλος αδιανός. Τ' άλογα δεν ίνε κε τα ςκιλιά κίτοντε πςόφια, φαρμακομένα.

Επιαςε ο αλογάς το κεφάλι-τυ κε φονάζι:

— Κλέπςανε τα καλίτερα άλογα!

Ετρεκςαν ι κολχόζνικι. Τί να κάνυν;

Ο πρόεδρος τυ κολχοζιύ από κερό ίχε ςτο μάτι το Διμίτρι κε τον Πέτρο. Μ'όλο πυ μπίκανε ςτο κολχόζι, πάντα μυρμύριζαν γιά τις δυλιές τυ κολχοζιύ. Οταν τίχενε καμιά αναποδιά ςτο κολχόζι, αφτί χέρονταν.

Πίρε ο πρόεδρος μαζί-τυ διό μέλι τυ κολχοζιύ κε πίγαν ςτυ Διμίτρι. Δεν τον βρίκανε ςτο ςπίτι-τυ. Πίγαν ςτυ Πέτρυ. Δε βρίκαν ύτε κίνον. Νά-τα-μας λιπόν! Παν τα καλίτερα άλογα, φεβγάτι ο Διμίτρις κε ο Πέτρος.

Αρχιςαν να τυς γιρέβυν. Στο τέλος τυς βρίκαν κε τυς διό, μαζί-τυς κε τ' άλογα. Απ' τιν εκςέταςι φάνικε, ότι ο Διμίτρις κε ο Πέτρος ίταν άλοτε κυλάκι. Πίραν τ'άλογα κε τα έφεραν πίςο ςτο κολχόζι. Τυς κλέφτες τυς παρέδοςαν ςτο δικαςτίριο.

Το καπέλο τυ κλέφτι κέγετε.

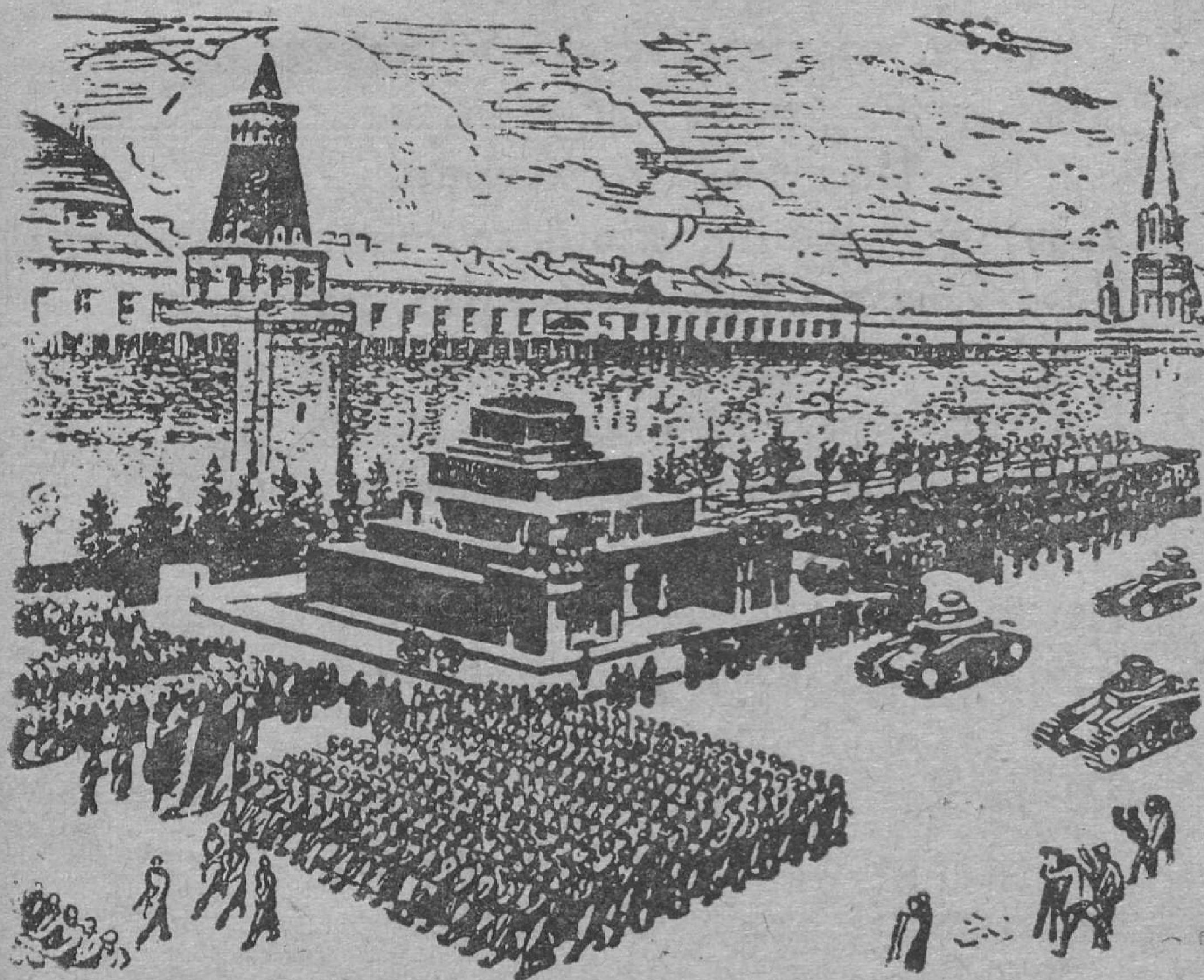
Σε κάπιο χοριό έχαςε ένας χορικός χρίματα.

Μαζέφτικαν ι χορικί κε άρχιςαν να ςκέφτοντε, πός να βρυν τον κλέφτι. Ακςαφνα ένας απ' τυς χορικύς φονάζι.

— Αδέλφια, το καπέλο τυ κλέφτι κέγετε!

Ενας νέος, πυ ίταν εκί, έφερε εφθίς το χέρι ςτο καπέλο-τυ. Ετςι κε κατάλαβαν όλι, πος αφτός ίταν ο κλέφτις. Από τότε έμινε ι παριμία:

— Το καπέλο τυ κλέφτι κέγετε.

Ο Μιχάλις ςτι γιορτί.

Τιν Προτομαγιά πίγε ο Μιχάλις μαζί με τυς μαθιτές τυ ςχολιύ να δύνε τιν παρέλαςι τυ Κόκινυ Στρατύ.

Πέτακςαν αερόπλανα, έπεζε κε μυςικί. Πέραςε ο ςτρατός: πεζικό κε καβαλαρία. Πέ-

ραςαν κανόνια κε τανκς. Ολι φόναζαν «Υρά!» Φόνακςε κι ο Μιχαλάκις. Πολί τυ άρεςε ο Κόκινος Στρατός, τυ Μιχάλι.

Παρέλαςι.

Ταρατατά, ταρατατά, περνά το πεζικό.
Πεδιά γερά, γεμάτα ορμί κε θάρος περιςό.
Πιός τολμά να κςεμιτίςι;
Τυρυτυτύ, τυρυτυτύ, περνά το ιπικό.
Πάνο καβάλα ι λεβεντιά με μάτι ςτραφτερό!
Οπιος θέλι ας ορίςι!
Γυρύ-γυγύ, γυρύ-γυγύ, κανόνια πο πο πο,
μπύκες αςτράφτυν κε κιτύν βαθιά τον υρανό.
Πιός τολμά να κςεμιτίςι;
Κε πάνο απ' όλα: ζυ ζυ ζυ κε πάλι ζυ ζυ ζυ,
κιτό με μάτια ορθάνιχτα, κε τί να δο αφτύ.
Οπιος θέλι ας ορίςι!
Τα ατςαλένια-μας πυλιά μές' τιν πικνί τιν καταχνιά.
Κ' ίνε εργάτες όλι αφτι, ίνε αγρότες όλι αφτί,
πεδιά γεμάτα αγάπι γιά τιν πατρίδα τιν τρανί
κε να το κςέρυν ι εχθρί.

Ι κόκινι γιορτί.

Ιταν Προτομαγιά, ι μεγάλι γιορτί όλον τον εργαζομένον. Ι μάνα φόρεςε τις μικρίς Νίνας κόκινο φυςτάνι κι ο πατέρας τιν πίρε μαζί-τυ να ςεργιανίςι.

I δρόμι ίταν γεμάτι κόζμο κι όλι-τυς κρατύςαν κόκινες ςιμέες. Μα κε πάνο ς' όλα τα ςπίτια κιμάτιζαν κόκινες ςιμέες.

Λέι ι Νίνα: — Τί όμορφα πυ ίνε ςτυς δρόμυς τιν εργατικί γιορτί!

Προτομαγιά ςτον απόμακρο βορά.

Μέρα με τι μέρα ο ίλιος ανεβένι ολοένα κε πιό πςιλά, κε ι νίχτες γίνοντε ολοένα κε πιό μικρές.

Σε λίγο δε θἄχι καθόλυ νίχτα. Θἄνε μεγάλι μέρα.

Κάτο απ' τις αχτίδες τυ ίλιυ το χιόνι κι ο πάγος λαμποκοπύν έτςι, πυ ςυ πονάν τα μάτια, ςαν τα κιτάζις.

Ιρθε κ' ι Προτομαγιά. Ακόμα όμος κάνι κρίο.

Τα πεδιά τυ βορά έχυνε ςινιθίςι ςτο κρίο. Πάνε χαρύμενα μαζί με τυς μεγάλυς ςτιν προτομαγιάτικι διαδίλοςι.

Ετιμάςανε γιά τι γιορτί πλακάτα, ςιμέες, ςτολίςανε το ςχολιό. Χαρύμενα πάνε με τις ςιμέες κε τα πλακάτα-τυς ςτο ςοβιέτ, τραγυδύνε προτομαγιάτικα τραγύδια.

Τέλιοςε ι διαδίλοςι. Τα πεδιά πάνε βιαςτικά ςτο ςχολιό ν' ακύςυν το ράδιο, να γράπςυν γράμα ςτυς μοςχοβίτες μαθιτές.

Θέλυν να ιςτορίςυν ςτυς μακρινύς ςιντρόφυς-τυς, πυ τόρα έχυν άνικςι κε λυλύδια, πος αφτί, τα πεδιά τυ βορά, γιορτάζυν τιν Προτομαγιά μέςα ςτο χιόνι κε τυς πάγυς.

Πίγε ςτι γιορτί με τον πατέρα-τις.

Αβριο ίνε γιορτί τις Προτομαγιάς. Ο πατέρας θα πάι ςτι διαδίλοςι. Θέλι να πάι μαζί-τυ κε ι Τάνια.

— Πάπα, πάπα, πάρε-με κε μένα μαζί-ςυ.

— Καλά, θα ςε πάρο.

Φοβάτε ι Τάνια, μίπος ο πατέρας-τις πάι ςτι διαδίλοςι χορίς αφτίν.

Τί να κάνι, λιπόν, γιά να κςιπνίςι;

Σκέφτικε λιγάκι κε ςτο τέλος φόνακςε:

— Το βρίκα, το βρίκα.

Κιμίθικε ο πατέρας. Ι Τάνια πίδικςε απ' το κρεβάτι, πίρε ένα ςκινάκι, έδεςε τι μιά άκρι ςτο πόδιμα τυ πατέρα-τις κε τιν άλι άκρι τιν έδεςε ςτο χέρι-τις κι αποκιμίθικε ίςιχι.

Το προί κςίπνιςε ο πατέρας. Τραβάι το πόδιμα, δεν έρχετε˙ κςανατραβάι, το ίδιο. Κιτάζι — ίνε δεμένο μ' ένα ςκινάκι.

— Τί ίνε αφτό;

Τράβικςε πιό δινατά το ςκινί. Ι Τάνια παραλίγο να πέςι απ' το κρεβάτι. Κςεφόνιςε. Μόλις ίδε το ςκινάκι, τα θιμίθικε όλα.

— Εγό το έδεςα. Φοβόμυνα, μίπος δε με κςιπνίςις.

Γελά ι Τάνια, χέρετε πυ πιγένι κι αφτί με τον πατέρα-τις ςτι διαδίλοςι.

Απ' το χοριό ςτιν πόλι.

Σε μακριά κε ςκονιζμένι ςτράτα
με τα τραγύδια πάι το καραβάνι
κε κυβαλί ςιτάρι γιά τιν πόλι,
πυ ςτέλνι ςτυς εργάτες το κολχόζι.

Κε όλι κςέρυμε καλά, πος πρέπι
ςτις πόλις-μας να ςτίλυμε ςιτάρι.
Αν ο εργάτις θἄνε χορταζμένος
κομπάιν, τράκτορ το χοριό θα πάρι.

Γιά πρότι φορά ςτιν πόλι.

Ο Πετράκις ίνε έκςι χρονό. Ποτέ δεν πίγε ςτιν πόλι.

— Πετράκι, — τυ ίπε μιά μέρα ο πατέρας-τυ, — πάμε ςτιν πόλι.

Πίγανε με το τρένο. Ο Πετράκις όλο τον κερό κίταζε απ' το παράθιρο. Βλέπι: χοράφια, δάςι, χοριά, ποταμάκια. Τέλος φτάςανε.

— Κίτα, Πετράκι, νά ι πόλι — τυ ίπε ο πατέρας. Βγίκαν απ' το τρένο κε τράβιkςαν γιά τιν πόλι.

Ο Πετράκις όλο κιτάζι γίρο κε βλέπι: ςπίτια με πελόρια παράθιρα ςε τρις-τέςερις αράδες. Μέςα ςτα ςπίτια μαγαζιά.

Τυ λέι ο πατέρας-τυ:

— Στιν πόλι έχι πολά μαγαζιά. Εδό πυλάν παπύτςια, δίπλα ίνε πςομάδικο. Παρακάτο βιβλιοπολίο. Αβριο θα πάμε μαζί, γιά ν' αγοράςυμε βιβλία.

Δίπλα απ' τα ςπίτια κε τα μαγαζιά, πάνο απ' τα πεζοδρόμια πάνε άνθροπι, βιαςτικί όλι.

Στο χοριό ο Πετράκις δεν ίχε ιδί τόςυς πολύς ανθρόπυς.

Απ' τι μέςι τυ δρόμυ περνύςε το τραμ, γιομάτο κόζμο. Κε χόρια απ' αφτό πιγενοέρχονταν αφτοκίνιτα, πυ κι αφτά κυβαλύςαν κόζμο.

Περάςανε ςτο αντικρινό πεζοδρόμιο.

Ακςαφνα ο Πετράκις πίδικςε πίςο τρο-

μαγμένος· απο πίςο μυςύνιζε κ'ερχόταν με μεγάλι γλιγοράδα ένα τρομερό θεριό.

— Ινε αφτοκίνιτο-λεοφορίο, — ίπε ο πατέρας.

Ιςτερα από ένα λεφτό ο Πετράκις φόνακςε δινατά.

— Πατέρα, πατέρα. Κίτα φενκάρια! Κίτα! — Κ' έδικςε ςτον πατέρα-τυ τα ιλεχτρικά φανάρια.

Στρίπςανε κε μπίκανε ςτον άλο δρόμο.

— Τί απςιλές καπνοδόχες! Σίγυρα το ςπίτι αφτό θα έχι μεγάλυς φύρνυς, — ίπε ο Πετράκις δίχνοντας τις καμινάδες.

— Ινε φάμπρικα. — τυ εκςίγιςε ο πατέρας-τυ. — Αφτύ πέρα ιφένυν πανί.

Εχαςε το δρόμο.

Τα πεδιά γίριζαν απ' τιν εκδρομί. Ι Τάνια κίταζε όλο γίρο κ' έμινε πίςο.

Βγίκε ς'άλο δρόμο. Κιτά απ' εδό, κιτά απ' εκί, τα πεδιά δε φένονταν πυθενά.

Πύ να πάι; Δεν κςέρι. Στο δρόμο ςτέκοταν ένας μιλιτςιονέρος. Φοβάτε ι Τάνια να τον ροτίςι. Εκίνος όμος τιν πρόςεκςε.

— Εχαςες το δρόμο;—τιν ροτά.

Ι Τάνια έγνεπςε με το κεφάλι το νε.

— Κςέρις, ςε πιό δρόμο κάθεςτε;

— Κςέρο.

Τις εκςίγιςε ο μιλιτςιονέρος, πός πρέπι να πάι.

Το ςπίτι-τις δεν ίταν μακριά.

Αν δεν κςέρετε το δρόμο, ροτίςτε το μιλιτςιονέρο. Αφτός πάντα θα ςας βοιθίςι.

Στο τραμ.

Το τραμ ίνε γεμάτο από κόζμο. Απ' τις ςτάςις όλο κε μπένυν κε άλι.

Ι μπροςτινές τέςερις θέςις ίνε πιαζμένες από γινέκες με μικρά πεδιά. Τέτιος ίνε ο κανονιζμός, να παραχορύνε τις μπροςτινές τέςερις θέςις ςτα πεδιά.

Να μιά ςτάςι ακόμα. Μπίκε μιά γινέκα με το μικρό ςτιν ανκαλιά. Τις ίταν κυραςτικό να κρατά το πεδί ςτα χέρια. Κίτακςε γίρο, θέςι δεν ιπίρχε. Ολες ι θέςις γιά τα πεδιά ίταν πιαζμένες.

Ιδε ο Πάνος τι γινέκα με μορό ςτιν ανκαλιά. Βλέπι κιόλας πός θέςι ελέφθερι δεν έχι. Σικόθικε κε τις λέι.

— Καθίςτε, εγό ςτέκομε όρθιος.

Ι πόλι ςτο χοριό.

Γιά να δύμε, δεν πίγε άραγε ι πόλι ςτο χοριό.

Νά μιά λάμπα με γιαλί κε με πετρέλεο — αφτά όλα ίνε απ' τιν πόλι. Αμ τα ςκέβι; Αν ίνε από μέταλο, κι αφτά απ' τιν πόλι ίρθαν. Τα πίλινα κε τὰ κςίλινα ςκέβι τα φτιάνυν ςτο χοριό.

Ας κάτςυμε ςτο τραπέζι κε ας πιύμε τςάι. Πέςτε μόνι-ςας, πιά πράματα μας ίρθαν απ' τιν πόλι.

Ας πάμε ςτιν αποθίκι τυ κολχοζιύ. Μπαλτάδες, αλέτρια, μιχανές αλονιςτικί μιχανί, ςπαρτικί μιχανί, θεριςτικί μιχανί κε άλες μιχανές. Ολα ίρθαν απ' τιν πόλι. Ολα τἄφτιαςαν ι εργάτες τον πόλεον.

Ας ρίκςυμε τόρα μιά ματιά ςτο ςελςοβιέτ, ςτο αναγνοςτίριο. Παντύ θα αντικρίςετε τιν πόλι.

Κι ο δάσκαλος ίνε από τιν πόλι, κι ο γιατρός, κι ο αγρονόμος. Ολι σπυδάσαν στιν πόλι.

—

Στις πόλις τιπόνυν τα βιβλία, τα περιοδικά, τις εφιμερίδες. Απ' αφτά μπορύμε να μάθυμε, τί γίνετε στι χόρα-μας, πός ζυν ι άνθροπι στις άλες χόρες.

Απ' αφτά μπορύμε να μάθυμε, πός να καλιτερέπσυμε τι ζοί-μας κε να βάλυμε σε τάκσι το νικοκιριό-μας.

Ι πόλι κε το χοριό βοιθύν το ένα τ' άλο.

Ι πόλι κε το χοριό χριάζοντε το ένα τ' άλο.

Περιοδικό με το ταχιδρομίο.

Ο Κόστας ζύσε στο χοριό. Μιά μέρα, εκί πυ καθόταν κε ετίμαζε τα μαθίματα, βλέπι ν' ανίγι διάπλατα ι πόρτα. Μπίκε ο ταχιδρόμος.

— Εδό ζι ο Κόςτας Νικολαίδις;

Ι μάνα τυ Κόςτα αμέςος τρόμακςε.

— Κςανά κανένα τζάμι έςπαςε;

— Τί τζάμι; — παρακςενέφτικε ο ταχιδρόμος. — Ενα περιοδικό έχι απ' τι Μόςχα, πάρτε-το.

— Γιά τον Κόςτα; Θα κάνετε λάθος, θα ίνε ίςος γιά κάπιον άλον.

— Μα απάνο γράφι: «Κόςτα Νικολαίδι, οδός Κομςομόλ, αρ. 7».

— Διλαδί, δικό-μας ίνε.

— Πάρτε-το λιπόν.

Ο ταχιδρόμος έφιγε. Ο Κόςτας άρπακςε το περιοδικό, άρχιςε να κιτάζι τις ικόνες κε να διαβάζι.

— Κε από πύ με κςέρυν εμένα ςτι Μόςχα; Μίπος το γράπςαν ι ςινγραφίς γιά μένα το περιοδικό κε το τίποςαν ςτο τιπογραφίο επίςις γιά μένα;

Τον κερό, πυ τρόγανε ο Κόςτας ρότιςε, τον πατέρα-τυ.

— Πατέρα, με κςέρυν εμένα ςτι Μόςχα;

— Αμέ πός. Ολι γιά ςένα ςκέφτοντε, — γέλαςε ο πατέρας.

— Κε από πύ μάθανε ςτι Μόςχα τι διέφθιςί-μυ;

— Δεν κςέρο, πεδί-μυ, πιός ςυ έκανε αφτό το δόρο. Μα ςίγυρα, κάπιος, θα έδοςε τι διέφθιςί-ςυ. Αλιότικα το ταχιδρομίο δε θα τὄφερνε

— Πατέρα, κε μίπος το ταχιδρομίο τὄφερε; Εμένα μυ τὄφερε ο ταχιδρόμος πεζός.

— Το ταχιδρομίο τὄφεραν με το ςιδερόδρομο.

— Κε από πύ με κςέρι ο ςιδερόδρομος;

— Κε ο ςιδερόδρομος δε ςε κςέρι. Στο γραφίο κολνάν πάνο ςτο περιοδικό τις διεφθίνςις. Ιςτερα τα παραδίνυν ςτο ταχιδρομίο. Εκί διαλέγυν το ταχιδρομίο κε το ςτέλνυν με τυς ςιδερόδρομυς ςτις διάφορες μεριές. Φέρανε λιπόν αφτό το περιοδικό ςίμφονα με τι διέφθινςι, πυ ίνε γραμένι πάνο. Μονάχα πρέπι να γραφτί ςοςτά ι διέφθινςι.

Τιν άλι μέρα ο Κόςτας πίρε γράμα απ' το θίο-τυ τον κραςνοαρμέο. Τυ έγαφε πος παράνκιλε γι' αφτόν περιοδικό.

Θα πάγι άραγε;

Ο Βάςος έρικςε ςτο ταχιδρομικό κιβότιο ένα δελτάριο με τέτια διέφθινςι:

«Στο χοριό, πίςο απ' τον ποταμό, ςτο παλιό καλίβι, ςτον παπύ Νικόλα.

Τα πεδιά.

— Μα γιατί πιγένυν τόρα
ςτο ςχολιό πολά πεδιά;
— Αλι ζίςι τα πεδιά-μας
θέλυν τα ςιμερινά.
Ο Πανάκις τραχτορίςτας
Ο Κοςτάκις μαςινίςτας
κι ο Λυκάς ο πιονιέρος
θε να γίνι ινζινέρος.
Να γιατί πιγένυν τόρα
ςτο ςχολιό πολά πεδια.

Πεδικά ματογιάλια.

(χορατό).

Ενα πεδάκι λέι ςτον πατέρα-τυ. — Πατέρα, αγόραςέ-μυ ματογιάλια. Θέλο να διαβάζο βιβλία ςαν κ' εςένα.

— Καλά, ίπε ο πατέρας. Θα ς' αγοράςο ματογιάλια, πεδικά όμος. Κε τυ αγόραςε βιβλίο.

Εμις — εδό. Εςις — εκί.

Χτίςαμε εργοςτάςιο
ςτιν πόλι-μας ςιμά
κε όλι τόρα κάνυμε
υντάρνικι δυλιά.

I εργάτες.

Παλέβυμε να φτιάσυμε,
πριν έρθι ι ςπορά
πολές κενύργιες ςέγιαλκες
κε τράχτορα πολά.

I ατμομιχανί.

Βιαζόμυν κε φοβόμυνα
θάχο γιά τι ςπορά
κομπάινα κε ςέγιαλκες
κε τράχτορα γερά.

I κολχόζνικι.

Στιν πόλι δε θα ςτίλυμε
το τρένο αδιανό.
Πατάτες θα φορτόσυμε
πςομί κε χιρινό.
Εργάτες κε κολχόζνικι.
Εμίς, — εδό, εςίς — εκί.
Γιά ένα πλάνο όλι-μας
δυλέβυμε, αδερφί.

Главный редактор Х. КАЧАЛОВ

Редактор К. ОЧАЛИС

Ответ. по корректуре С. АСАНОВ   Техред. Ю. ТОПАЛИДИ

Сдано в набор 19/VI-1937 г.
Издание № 274
Формат бумаги 62×94[1]/16
Тираж 4500
Цена книги 45 к., переплет 25 к.

Подпис. к печ. 27/VI-1937 г.
Уполкрайлит Г—19
Об'ем печ. лист. 7[3]/4 п. л.
Заказ № 1124

Типография „Коммунистис" ст. Крымская 1937 г.

На греческом языке

Е. Я. ФОРТУНАТОВА

КНИГА ДЛЯ ЧТЕНИЯ

Часть первая

Первый класс

СКЛАД ИЗДАНИЯ
Ростов на Дону,
Ул. Московская, 53.
КНИГОЦЕНТР